

ROZE KAART PROVINCIE NOORD-HOLLAND 2010-11

Homo-emancipatiebeleid in 57 Noord-Hollandse gemeenten
ondersteund door ervaringen van de doelgroep (Pink Panel Noord-Holland) en
aangevuld met Couleur locale

Dit rapport is tot stand gekomen in opdracht van de provincie Noord-Holland

auteurs

Roze Kaart

Pim Ligetvoet (Art 1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord)

Veiligheidsenquête Pink Panel (hoofdstuk 3)

onderzoek: Marjolein van Haften (Bureau Discriminatiezaken Kennemerland)

eindredactie: Frederique Janss (Bureau Discriminatiezaken Kennemerland)

Inhoudsopgave

Inleiding	9
1. Vergelijking Noord-Hollandse gemeenten	11
1.1 Maatregelen van gemeenten	11
1.2 Bouwstenen LHBT-beleid	12
1.3 Punten voor extra onderdelen van beleid	14
1.4 Gemeenten met de meeste punten	14
1.5 Kleuren op de Roze Kaart	15
1.6 Couleur Locale 2010-2011	15
1.7 Pink Panel provinciaal veiligheidsenquête	16
1.8 De Roze Kaart van Noord-Holland 2010-2011	17
2. Per gemeente bekeken	
2.1 Aalsmeer	19
2.2 Alkmaar	19
2.3 Amstelveen	22
2.4 Anna Paulowna	23
2.5 Beemster	23
2.6 Bergen	24
2.7 Beverwijk	26
2.8 Blaricum	26
2.9 Bloemendaal	26
2.10 Bussum	26
2.11 Castricum	27
2.12 Den Helder	28
2.13 Diemen	28
2.14 Drechterland	28
2.15 Edam-Volendam	29
2.16 Enkhuizen	29
2.17 Graft-de Rijk	31
2.18 Haarlem	31
2.19 Haarlemmerliede en Spaarnwoude	35
2.20 Haarlemmermeer	36
2.21 Harenkarspel	37
2.22 Heemskerk	38
2.23 Heemstede	39
2.24 Heerhugowaard	40
2.25 Heiloo	40
2.26 Hilversum	41

2.27	Hoorn	42
2.28	Huizen	44
2.29	Koggenland	44
2.30	Landsmeer	45
2.31	Langedijk	45
2.32	Laren	45
2.33	Medemblik	45
2.34	Muiden	47
2.35	Naarden	47
2.36	Niedorp	48
2.37	Oostzaan	48
2.38	Opmeer	49
2.39	Ouder-Amstel	50
2.40	Purmerend	51
2.41	Schagen	52
2.42	Schermer	54
2.43	Stede Broec	54
2.44	Texel	54
2.45	Uitgeest	55
2.46	Uithoorn	55
2.47	Velsen	55
2.48	Waterland	57
2.49	Weesp	59
2.50	Wieringen	59
2.51	Wieringermeer	59
2.52	Wormerland	61
2.53	Wijdmeren	61
2.54	Zaanstad	61
2.55	Zandvoort	63
2.56	Zeevang	64
2.57	Zijpe	64

3. Veiligheidsenquête Pink Panel Noord-Holland 2011	65
De uitkomsten in het kort	65
Over het Pink Panel onderzoek	66
Algemeen gevoel van veiligheid	69
De eigen gemeente, de eigen woonwijk	71
De werkomgeving	76
Het uitgaansleven	80
Openbare ruimte, in winkels, op straat, in het openbaar vervoer	82
De sportvereniging	84
Melden van intolerantie of discriminatie	85

Bijlagen	87
Bijlage 1. Pink Panel: Uitkomsten per gemeente	88
Bijlage 2. Pink Panel: Oorzaak onveiligheid in gemeente	90
Bijlage 3: Pink Panel: Een overzicht van minder recente ervaringen	91
Bijlage 4: Intentieverklaring Gelijke Behandeling Veilige School	95
Bijlage 5: Verklaring Gelijke Behandeling in de Sport	98
Bijlage 6: Verwijsadressen	99

Inleiding

De laatste jaren is de verantwoordelijkheid voor het homo-emancipatiebeleid verschoven van het rijk naar de gemeenten. De doelgroep bestaat uit ongeveer 6% van de Nederlandse bevolking¹. Tot de doelgroep worden lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen en transgenders gerekend (LHBT).

In 2010 maakte de voormalige provinciale steunfunctie PRIMO nh een eerste Roze Kaart van Noord-Holland – waarbij Amsterdam buiten beschouwing wordt gelaten. De Bureaus Discriminatiezaken Kennemerland en Noord-Holland Noord hebben nu een vervolg geschreven.

De Roze Kaart van Noord-Holland 2010-2011 brengt drie zaken in beeld.

1. Op de eerste plaats vergelijkt hij de activiteiten van gemeenten met betrekking tot homo-emancipatie ('maatregelen'). Basis zijn gegevens die van de gemeentelijke overheid zelf afkomstig zijn. Zij konden in de herfst van 2010 reageren op de 4^e Landelijke Monitor van MOVISIE. Buiten Amsterdam hebben 18 van de 57 gemeenten dat gedaan. De antwoorden gaan tot oktober 2010. De puntentelling, waardoor dit jaar 17 gemeenten op de kaart komen te staan, is hieraan gekoppeld.
2. Vervolgens geeft de kaart onder het kopje *Couleur Locale* een beeld van activiteiten rond homo-emancipatie in de Noord-Hollandse gemeenten. Deze bestrijken niet alleen 2010 maar ook 2011. Activiteiten van roze organisaties (voor een adreslijst zie bijlage 6), de intentieverklaring in het West-Fries onderwijs (bijlage 4) en de sport in de IJmond (bijlage 5) vallen hier ook onder. Deze activiteiten hebben we op verschillende manieren opgespoord en houden niet per se verband met gemeentebesluit.
3. Datzelfde geldt voor de resultaten van de provinciale Pink Panel-enquête in hoofdstuk 3, die tussen juni en oktober 2011 door Bureau Discriminatiezaken Kennemerland onder leden van roze organisaties, maar ook individuele LHBT's is uitgezet. De enquête geeft inzicht in de veiligheidssituatie van homo's en lesbo's in Noord-Holland. De situatie is waar mogelijk gespecificeerd naar gemeente. Ruim 30 gemeentes worden genoemd (zie ook bijlage 1).

¹ Rutgers-Nisso 2007

De Roze Kaart wordt op 30 november 2011 tijdens de 3^e provinciale conferentie gemeentelijk homobeleid in Schagen aangeboden aan Statenlid Meino Schraal. Daarna wordt hij aan alle gemeenten in de provincie Noord-Holland toegestuurd, en digitaal gepubliceerd op de websites van de Bureaus Discriminatiezaken.

Wij bedanken MOVISIE, de Bureaus Discriminatiezaken, de roze belangenorganisaties en uiteraard de provincie Noord-Holland voor hun medewerking.

Pim Ligtoet (Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord)
Marjolein van Haaften (Bureau Discriminatiezaken Kennemerland)

Alkmaar/ Haarlem
november 2011

1. VERGELIJKING NOORD-HOLLANDSE GEMEENTEN OP LHBT²/HOMO-EMANCIPATIEBELEID

1.1 Maatregelen van gemeenten

De gemeenten in Noord-Holland worden in deze roze kaart vergeleken op voorgenomen of genomen maatregelen ten aanzien van LHBT-beleid in het jaar 2010.

De maatregelen van gemeenten rond homo-emancipatiebeleid worden vooral vergeleken aan de hand van de 4^e monitor homo-emancipatiebeleid van MOVISIE (2010).³ De gemeenten vulden de vragen zelf in, of lieten de vragenlijst onbeantwoord. Uit de 79 vragen, sommige met subvragen, maakten wij een selectie van 39 stuks (zie onder). Het gaat daarbij om vragen die op makkelijk te checken en praktische maatregelen doelen, en anderzijds verschillende groepen en thema's bestrijken.

Het verschil tussen voornemen en praktijk is moeilijk vast te stellen. Als een ambtenaar bij vraag 70 bijvoorbeeld invult dat een wedstrijd bij aanhoudende anti-LHBT spreekoren wordt stilgelegd hoop je dat dit gebeurt. Maar je hoort zelden van een stilgelegde voetbalwedstrijd om reden van schelden door de tribune.

Een vraag naar actie van de burgemeester in geval van het wegpesten van een homo- of lesbostel, biseksueel of transgender hebben we daarom niet geselecteerd. Verreweg de meeste gemeenten antwoordden dat de burgemeester dan zal ingrijpen. Uit de praktijk blijkt echter dat weinig burgemeesters dit daadwerkelijk doen.

De vraag of politieagenten worden getraind om adequaat met incidenten rond LHBT-burgers om te gaan (vraag 51) hebben we juist laten staan. Daar is zeer divers op geantwoord, soms zelfs verschillend binnen dezelfde politieregio.

Op de MOVISIE-monitor van 2010 reageerden 18 Noord-Hollandse gemeenten. Niet veel meer dan in 2008, maar wel met nieuwkomers: Alkmaar, Beemster, Bergen, Enkhuizen, Naarden, Ouder-Amstel, Schagen en Waterland. Andere gemeenten, zoals Aalsmeer, Diemen, Langedijk en Zaanstad vulden de monitor deze keer niet in. Elk positief antwoord op de 39 geselecteerde vragen leverde 1 punt op. Het hoogste aantal punten dat een gemeente zo verzamelde is 20 (Alkmaar), het laagste 0 (Opmeer).

² Lesbiennes, Homoseksuelen, Biseksuelen, Transgenders. Homo-emancipatiebeleid is de oude naam

³ Wij hebben van de auteurs de antwoorden mogen inzien. Een meer globaal overzicht is te vinden in: Juul van Hoof en Judith Schuyf, De Roze Gemeentegids. MOVISIE, Utrecht 2011

1.2 Bouwstenen LHBT-beleid

Op welke praktische gebieden heeft onze selectie van 39 vragen inclusief puntentelling betrekking? We koppelen ze aan de acht bouwstenen homobeleid van de eerste Roze Kaart van Noord-Holland⁴.

Bouwsteen 1: Gemeentelijke informatie

MOVISIE-vragen 26, 40a, 40b, 40c, 40d, max. 5 punten

Hierbij gaat het om het belang dat de gemeente hecht aan informatievoorziening over seksuele diversiteit of de organisaties die zich daarmee bezig houden.

Bouwsteen 2: Contact met organisaties

MOVISIE-vragen 36a, 36b, 36c, 37, 38, max. 5 punten

De gemeente onderhoudt op politiek en ambtelijk niveau contact met de zelforganisaties van homo- en biseksuele mannen en vrouwen en transgenders (LHBT), die in de gemeente of de regio aanwezig zijn. Daarnaast steunt de gemeente belangenorganisaties door het geven van subsidie.

Bouwsteen 3: Gemeentelijke monitoren

MOVISIE-vragen 9, 77, 78, max. 3 punten

Een gemeente zorgt bij de monitoren leefbaarheid en gezondheid voor aandacht voor het onderwerp homoseksualiteit. Zowel wat betreft de demografische gegevens (noemt iemand zichzelf homo- of biseksueel) als wat betreft mogelijke probleemvelden (bijv. ervaren intolerantie).

Bouwsteen 4: Onderwijs

MOVISIE-vragen 45, 46, max. 2 punten

De gemeente houdt contact met schoolleiders en de Inspectie van het Onderwijs over de veiligheid voor leerlingen en docenten met homoseksuele, biseksuele, lesbische of transgender gevoelens. Het thema komt voor in de Jeugdmonitor.

Bouwsteen 5: Openbare orde

MOVISIE-vragen 51, 55, 56, 57, max. 4 punten

⁴ Pim Ligtoet en Chana van de Velden, Roze Kaart Provincie Noord-Holland. Homobeleid in 59 Noord-Hollandse gemeenten, aangevuld met couleur locale. PRIMO nh aug. 2010. Zie: www.eenblozende provincie.nl

De burgemeester stelt een criminaliteitsbeeld op over geweld op het terrein van seksuele diversiteit. Hij of zij overlegt hiervoor met de lokale politieambtenaren en het Anti-Discriminatiebureau van de regio en maakt afspraken over een effectieve aanpak. Hij of zij zorgt er ook voor dat er bij het politiekorps een lokale aandachtsfunctionaris voor seksuele diversiteit is (bijv. Roze in Blauw).

Bouwsteen 6: WMO, Wonen, Zorg en Welzijn

MOVISIE-vragen 21, 22, 23, 28, 29, 49, 58, 59, 60, 64, 67, 68, 76, max. 13 punten

De gemeente zorgt ervoor dat welzijnswerk en gezondheidszorg binnen de gemeente of de regio alert zijn op seksuele diversiteit. De WMO is een prima instrument om dit mogelijk te maken. Binnen het beleid richt men zich op één of meer van de volgende groepen/thema's:

- Burgerparticipatie (WMO-platform)
- Gezondheid (GGD)
- Jongeren
- Ouderen
- Migranten
- Transgendersonders
- Publieksevenementen.

13

Bouwsteen 7: Sport en Recreatie

Movisievragen 70, 71, max. 2 punten

De gemeente hanteert een antidiscriminatie gedragscode binnen de sportwereld. Het gemeentebestuur laat een wedstrijd stoppen wanneer er sprake is van aanhoudende anti-homoseksuele spreekkoren.

Bouwsteen 8: Gemeentelijk personeelsbeleid

Movisievragen 43, 44, 61, max. 3 punten.

Homoseksualiteit heeft een plek in het werk van vertrouwenspersonen en klachtencommissies. 'Roze' personeelorganisaties en vakbondsafdelingen worden ondersteund. Gemeenten accepteren daarnaast geen ambtenaren burgerlijke stand die weigeren een homohuwelijk te sluiten.

1.3 Punten voor extra onderdelen van beleid

Hieronder valt op de eerste plaats of de gemeente formatie en/of budget beschikbaar stelt aan LHBT-beleid. Gemeenten vullen dat zelf in bij de Monitor van MOVISIE (vraag 15-16). Max. 2 punten

Daarnaast telt mee of een gemeente een Bureau Discriminatiezaken met meer dan het basisbedrag steunt. Het Rijk stort 37,2 cent per inwoner per jaar in het Gemeentefonds voor klachtenbehandeling, -registratie en -monitoring door een anti-discriminatievoorziening. Gemeenten die daarnaast waarde hechten aan voorlichting en projecten ten behoeve van bewustwording inzake discriminatie geven meer, vaak 0,70 cent per inwoner. Zonder voorlichting is het lastig om mogelijke slachtoffers en daders te bereiken. Deze gemeenten krijgen een extra punt op de Roze Kaart.

Ook de invulling op zich van de 4^e Monitor van MOVISIE (herfst 2010) en van de eerste roze vragenlijst van Noord-Holland (PRIMO nh, april 2009) levert max. 2 punten op.

Tenslotte blijft de helft van de punten staan voor die Noord-Hollandse gemeentes die niet reageerden op de 4^e Monitor van MOVISIE, maar wel op de roze kaart van Noord-Holland uit 2010 staan (zie www.eenblozendeprovincie.nl). Dat betrof alle gemeenten met meer dan twee punten. Beleid van toen werkt nog door, mag je aannemen.

14

1.4 Gemeenten met de meeste punten (15)

20 punten en meer (donkerroze):

Alkmaar (23), Hoorn (21), Heemskerk (20), Schagen (20)

10-19 punten (roze):

Enkhuizen (17), Medemblik (15), Haarlem (14), Hilversum (13), Velsen (14), Bergen (12), Haarlemmermeer (10), Wieringermeer (10)

5-9 punten (lichtroze):

Beemster (9), Zandvoort (7), Ouder-Amstel (5),

Aanmoedigingsster: Stede Broec (0) en Zaanstad (0).

1.5 Kleuren op de Roze Kaart

Het kleursysteem werkt als volgt:

- gemeenten met de meeste maatregelen (15 en meer) hebben een donkerroze oppervlakte
- gemeenten met 10-14 maatregelen scoren een roze oppervlakte
- gemeenten met 5-9 maatregelen scoren een lichtroze oppervlakte
- gemeenten met 0-4 punten staan niet op de kaart
- gemeenten waarin, naar onze waarneming, veel moois kan gebeuren, krijgen een aanmoedigingsster.

1.6 *Couleur Locale* 2010-2011

Over veel gemeenten is dankzij de Bureaus Discriminatiezaken en de roze organisaties iets bekend over wat er op roze gebied gebeurt. Dat kunnen aanwezige roze organisaties zijn, roze weken of dagen, roze burgemeesters, roze prijzen, roze lopers, roze ambassadeurs, conferenties, intentieverklaringen op het gebied van onderwijs of sport, Gay Straight Alliances op scholen, of ook incidenten. Uiteraard is dat niet uitputtend. We noemen het *Couleur Locale*. Het levert geen punten op, wel inzicht in de lokale situatie (ideeën.)

15

Daarnaast is een aantal belangrijke zaken op landelijke websites te vinden:

Roze Zorg (www.rozezorg.nl). Zorginstellingen die een 'Roze Loper' hebben, of in de aanloop daarheen zijn, worden sinds 2010 weergegeven op de site www.rozezorg.nl. Deze huizen of organisaties hebben een keurmerk op de punten bewustwording/veiligheid, signalering/begeleiding, beleid/organisatie, opleiding en personeelsbeleid.

Gay Vote (www.gayvote.nl - archief). Een groot aantal lokale politieke partijen vulde vanwege de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2010 een lijst met standpunten in op het gebied van gemeentelijk homobeleid: Gay Vote genaamd. De voornemens van de Noord-Hollandse partijen staan ter plekke onder *Couleur Locale*.

1.7 Veiligheidsenquête provinciaal Pink Panel 2011

De Bureaus Discriminatiezaken Kennemerland en Noord-Holland Noord verspreidden in de zomer van 2011 de veiligheidsenquête van Pink Panel onder de roze belangenorganisaties in de provincie. Hij werd daarnaast ook face-to-face en digitaal onder de aandacht gebracht.

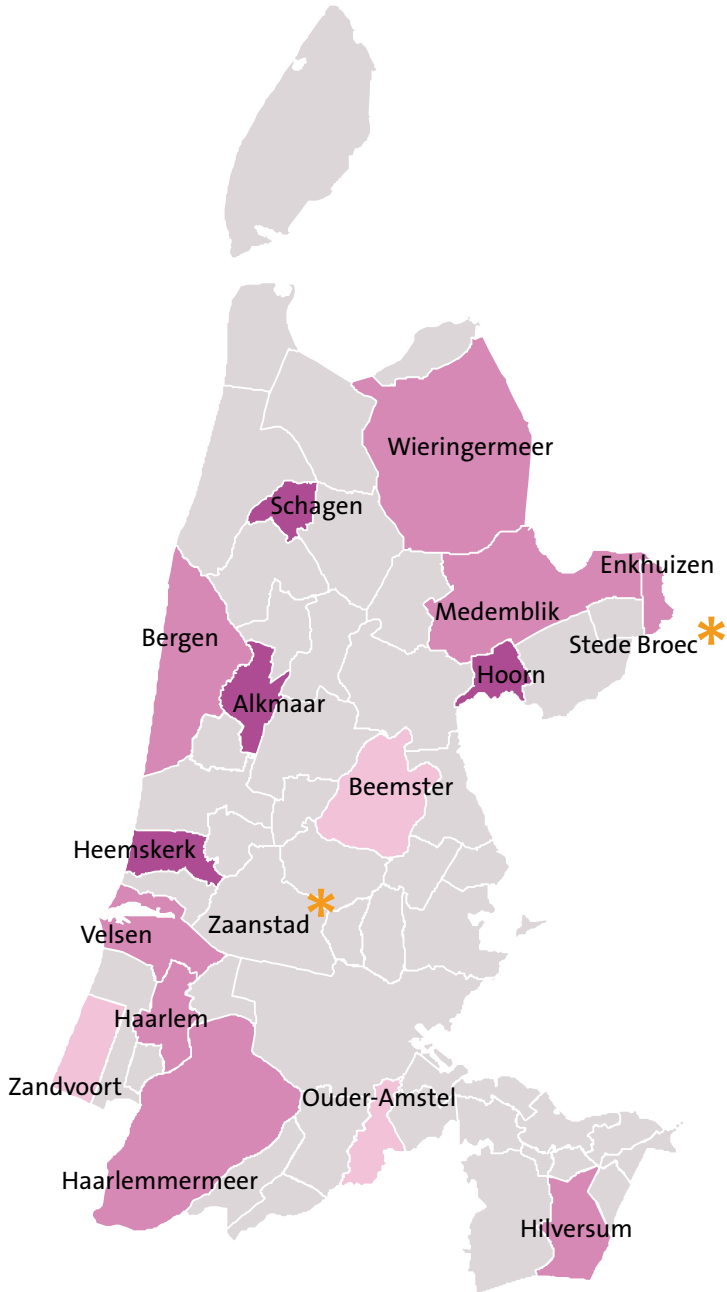
Uit dit onderzoek komt naar voren wat de veiligheidsbeleving is en wat recente ervaringen zijn met intolerantie en discriminatie van homoseksuele mannen en lesbische vrouwen in Noord-Holland (exclusief gemeente Amsterdam).

103 personen, 37 vrouwen en 64 mannen, vulden de enquête in. 33 van hen gaven als woonplaats Haarlem aan. Over de ervaren (on)veiligheid in de gemeente Haarlem ontstaat daardoor een redelijk beeld. De informatie over de 30 andere gemeenten waarover 1 tot 9 respondenten iets zeggen, zoals Alkmaar, Amstelveen, Den Helder, Drechterland, Haarlemmermeer, Heemstede, Heiloo, Hoorn, Medemblik en Purmerend, is eerder een signaal (zie bijlage 1). De lokale Pink Panel-resultaten staan aan het begin van het blokje over deze gemeentes.

16

Globaal kan het volgende worden gezegd: over de veiligheid op straat in de eigen gemeente, groot of klein, is rond 40% van de LHBT-inwoners negatief, met name de mannen. De vrouwelijke deelnemers laten eerder van de situatie afhangen of zij voor haar geaardheid uitkomen. Als gefocust wordt op incidenten op straat en op verschillende terreinen, zoals werk, uitgaan en winkelen komt steeds een gemiddeld negatief percentage naar voren van 15%-20%. De incidenten lopen uiteen van opmerkingen en schelden tot pesterijen en geweld.

De volledige uitkomsten van het provinciale Pink Panel zijn als hoofdstuk 3 in deze Roze Kaart opgenomen. Eerst verantwoordelijk auteur is onderzoeker Marjolein van Haaften van Bureau Discriminatiezaken Kennemerland.

2. Per gemeente bekeken⁵

2.1 Aalsmeer

inwonersaantal: 28.187

Maatregelen (3,5)

- De gemeente vulde in 2008 de landelijke Monitor van MOVISIE in en scoorde in 2010 zeven punten op de Roze Kaart van NH. De helft hiervan blijft staan (3,5).

2.2 Alkmaar

inwonersaantal: 93.861

Pink Panel 2011

2 van de 9 respondenten uit Alkmaar hebben discriminatie in hun wijk meegemaakt, 4 van deze 9 lopen in hun wijk niet hand in hand, en 5 vinden hun stad onveiliger geworden. 3 van de 9 vinden de meeste straten van Alkmaar veilig (bijlage 1). Een inwoner van Alkmaar die meedeed aan het Pink Panel liet weten dat hij overweegt te verhuizen vanwege aanhoudende incidenten (hfdst. 3 tabel 9).

Incidenten

In augustus 2011 is de Stichting MagentaZorg veroordeeld door de Commissie Gelijke Behandeling, vanwege discriminatie op basis van gaardheid. Het Noord-Hollands Dagblad publiceerde er uitgebreid over. De zaak speelde jegens de heer B. Bhoep (40). Een leidinggevende zat hem op allerlei manieren dwars en waarschuwde collega's voor hem. Ze zei bijvoorbeeld: 'daar heb je die reetkever'. De werknemer werd ziek en zoekt ander werk, de leidinggevende werkt nog bij MagentaZorg (NHD 20-8-2011).

Maatregelen (23)

- De gemeente vulde in 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- En in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh (1)

⁵ Het inwonersaantal stamt van 1-1-2010 (CBS); de antwoorden op de Monitor van MOVISIE van na-jaar 2010; de subsidie aan de Bureaus Discriminatiezaken betreft ook 2010. De provinciale veiligheid-senquôte Pink Panel is van zomer/najaar 2011. De Couleur Locale, waarin verschillende plaatselijke en politieke ontwikkelingen, is van de periode 2010-2011

- *Bouwsteen 1: informatie*: op gemeentesite, in gemeentegids, in bibliotheek, via Art 1; niet bij WMO-loket (4)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties*: via wethouder, ambtenaar, door subsidie onder voorwaarden (4)
- *Bouwsteen 3: monitoren*: schatting van aantal LHBT-inwoners correct, geen vragen in monitoren leefbaarheid en gezondheid (1)
- *Bouwsteen 4: onderwijs*: geen meerjarige schoolbenadering, geen vragen in jeugdmonitor (o)
- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; maar neemt niet altijd aangifte op, en beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (1)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal 4)
 - WMO: gemeente spreekt LHBT-organisaties, heeft geen zetel voor hen in WMO-raad, noemt hen niet in WMO-nota (1)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt ervoor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (1)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (1)
 - migranten: geen specifieke aandacht voor allochtone gays, ook niet bij inburgering (o)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid, toekenning Bijzondere Bijstand vanwege operaties of paspoortwijziging (o)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (in 2010) (o)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt wedstrijden bij anti-LHBT-koren, en gaat agressie tegen LHBT in de clubs voorkomen (2)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget*: er is 0,3 fte ambtelijke ondersteuning voor diversiteit en een gedeelte van € 65.800 budget voor seksuele diversiteit⁶ (2)
- *Discriminatievoorziening*: de gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (1)

⁶ De gemeente Alkmaar noemt hier de gehele subsidie i.v.m. Bureau Discriminatiezaken, terwijl dit bureau voor een groot aantal doelgroepen werkt

Couleur locale

Deelnemers Canal Pride Alkmaar, 28 mei 2011 (foto Art 1 NHN)

21

De gemeente heeft zich in 2011 aangemeld voor een convenant (roze) Koplopergemeente bij het ministerie OCW.

Het COC NHN organiseerde ook in 2011 een Roze Week in Alkmaar (21-29 mei). Deze keer samen met drie commerciële partners: restaurant café de Vestibule, Alkmaarse Bed and Breakfast en bar UnieXS. Naast originele feesten, een filmprogramma, exposities in galeries en de bibliotheken, een High Tea voor roze ouderen en een uitgebreide Canal Pride, waren er onder meer een oecumenische viering, een politiek café, een docentendiscussie over Gay-Straight Alliances op scholen, en werd 30 jaar COC NH gevierd.

Aan het eind van de week benoemde wethouder Hamberg drie homo-ambassadeurs en vier buddies als ondersteuners op de terreinen zorg, onderwijs en sport, en opende Henk Krol, directeur van de Gay Krant, samen met hen de Kaasmarkt.

Art 1 NHH organiseerde in de Roze Week samen met de buddy voor roze ouderen en de activiteitenbegeleiding van zorgcentrum Westerhout (Zorgcirkel) een Roze Salon. De ambassadeur voor roze ouderen werkte mee, evenals de buddy voor onderwijs en veel roze en niet roze vrijwilligers (24 mei).

Groepsfoto homo-ambassadeurs Alkmaar, met wethouder, Art 1 NHH en Henk Krol, 27 mei 2011 (foto Art 1 NHH)

2.3 Amstelveen

inwonersaantal: 80.695

Pink Panel 2011

4 van de 7 respondenten uit Amstelveen lopen in hun wijk niet hand in hand en 3 vinden hun gemeente onveiliger geworden. 5 van de 7 vinden de meeste straten van hun gemeente echter veilig (zie bijlage 1, tabel 2).

Couleur locale

Shiva Zorg kreeg in 2010 het keurmerk Roze Loper. De instelling scoorde erg goed op de punten opleiding en personeelsbeleid (zie www.roze50plus.nl).

Er werd in 2010 een roze raadslid gekozen, Axel Boomgaars (GL).

GAYVOTE (www.gayvote.nl)

D66 heeft in 2010 het Gayvote formulier ingevuld

'In Amstelveen wil D66 (momenteel oppositiepartij) dat homoseksuelen, lesbiennes, biseksuelen en transgenders een onderdeel zijn van de Amstelveense samenleving. Op deze manier hebben zij de afgelopen periode naar alle voorstellen gekeken.' D66 is het met alle stellingen van Gayvote eens tot zeer eens.

2.4 Anna Paulowna

inwonersaantal: 14.234

Pink Panel 2011

De respondent uit Anna Paulowna loopt in de eigen wijk niet hand in hand (zie bijlage 1).

2.5 Beemster

inwonersaantal: 8.584

23

Maatregelen (9)

- De gemeente vulde in 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie*: niet op website, gemeentegids, bibliotheek of WMO-loket (o)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties*: geen, ook niet via subsidie (o)
- *Bouwsteen 3: monitoren*: geen schatting van aantal LHBT-inwoners; geen vragen in monitor leefbaarheid; en monitor gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs*: geen meerjarige schoolbenadering; wel vragen in jeugdmonitor (1)
- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt geen aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (o)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal 4)
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties; heeft geen zetel voor hen in WMO-raad; noemt hen niet in WMO-nota (o)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)

- roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (0)
- ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (0)
- migranten: geen specifieke aandacht voor allochtone gays; of bij inburgering (0)
- transgenders: gemeente besteedt aandacht aan hen bij werkloosheid; bij paspoortwijziging; aanvraag Bijzondere Bijstand vanwege operaties niet voorgekomen (2)
- cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (in 2010) (0)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet tegen (1)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget*: er is geen ambtelijke ondersteuning voor seksuele diversiteit; geen budget (0)

2.6 Bergen

inwonersaantal: 30.985

24

Pink Panel 2011

De respondent uit Bergen loopt in de eigen wijk niet hand in hand en vindt de gemeente onveilig geworden (zie bijlage 1).

Maatregelen (12)

- De gemeente vulde in 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
En in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh (1)
- *Bouwsteen 1: informatie*: niet op website, gemeentegids, bibliotheek of WMO-loket (0)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties*: geen, ook niet via subsidie (0)
- *Bouwsteen 3: monitoren*: geen schatting van aantal LHBT-inwoners; geen vragen in monitor leefbaarheid; en monitor gezondheid (0)
- *Bouwsteen 4: onderwijs*: geen meerjarige schoolbenadering; wel vragen in jeugdmonitor (1)
- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt wel aangifte op; beschermt

- geen mannen-ontmoetingsplekken (1)
 - *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal 3)
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties; heeft geen zetel voor hen in WMO-raad; noemt hen niet in WMO-nota (o)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: specifieke aandacht voor allochtone gays; niet bij inburgering (1)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid; of bij aanvraag Bijzondere Bijstand vanwege operaties; wel bij paspoortwijziging (1)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (in 2010) (o)
 - *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat agressie tegen LHBT in de clubs tegen (2)
 - *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
 - *Formatieplaatsen en budget*: er is geen ambtelijke ondersteuning voor seksuele diversiteit; geen budget (o)
- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (1).

Couleur locale

GAYVOTE

In Bergen heeft D66 in 2010 het Gayvote formulier ingevuld. D66 is oppositiepartij.

'D66 heeft een "homo motie" inzake het recht van huwen en het niet mogen weigeren door een ambtenaar van de burgerlijke stand ondersteund. In het verkiezingsprogramma van 2010 heeft D66 geen specifieke uitgangspunten voor LHBT's in het verkiezingsprogramma opgesomd. Een ieder is bij D66 gelijk ongeacht seksuele geaardheid. De partij is het in 12 gevallen eens met de stellingen op het formulier, in 11 gevallen zijn zij het zeer met de stelling eens.'

2.7 Beverwijk

inwonersaantal: 38.883

Incidenten

Cliënt liep met zijn vriend in een winkelcentrum in Beverwijk toen zij werden uitgescholden voor 'kankerhomo's' (melding BD Kennemerland, 2010)

Maatregelen (2,5)

- De gemeente vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in (1)
- En kreeg in de Roze Kaart 2010 drie punten plus een aanmoediging. De helft blijft staan (1,5)

Couleur locale

De gemeente werkte inhoudelijk en financieel mee aan de Nationale Coming Outdag in 'de Nozem en de Non' te Heemskerk in 2008, 2009 en 2010.

De wethouder sport tekende op de editie 2009 de Verklaring Gelijke Behandeling in de Sport, samen met de drie collega-wethouders van de IJmond, drie sportverenigingen en gedeputeerde Meerhof (zie bijlage).

26

2.8 Blaricum

inwonersaantal: 8.955

2.9 Bloemendaal

inwonersaantal: 22.023

2.10 Bussum

inwonersaantal: 32.112

Maatregelen (1)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening.

Couleur locale

Castricum kreeg in september 2011 een openlijk homoseksuele burgemeester, Toon Mans (bron: GayKrant).

Er was in 2009 een Gay-Straight Alliance (GSA) op het Jac. P. Thijssen College. Vijf leerlingen zetten toen een musical op waarin een heteroseksueel persoon in een volledige homo-wereld terecht komt (Gay is OK, COC 2010, p. 10).

GAYVOTE

In de gemeente Castricum hebben de PvdA en Castricum Kern(en) Gezond in 2010 de vragenlijst ingevuld. CKenG zit inmiddels in het college van B & W.

CKenG

'De CKenG is een partij die iedereen als een gelijke ziet. In de raadsperiode van 2006/2010 heeft CKenG ook vanuit dit idee gehandeld en zal dat in de toekomst ook voortzetten. CKenG heeft de mening dat iedereen gelijk is. Zij willen dat HLBT's niet vanwege hun geaardheid worden gediscrimineerd. CKenG wil emancipatie stimuleren, veiligheid waarborgen en vriendelijke maatschappelijke dienstverlening ten aanzien van HLBT's. Daarnaast wil CKenG een prettige HLBT-omgeving op de werkvloer, school en in de sport bevorderen. De partij is het met 28 stellingen eens tot zeer eens. Zij vinden alleen niet dat het onderwerp standaard thuis hoort op de agenda van het veiligheidsoverleg.'

PvdA

'De PvdA heeft gesprekken gevoerd met o.a. schooldirecteuren over de acceptatie van HLBT's. Zij willen acceptatie in den brede bevorderen: gemeente zelf als werkgever, politie, welzijnsinstellingen etc. Zij hebben t.a.v. HLBT's een apart hoofdstuk opgenomen in het verkiezingsprogramma. Overall waar misstanden voorkomen zullen zij dat bestrijden en qua preventie zullen zij de acceptatie van HLBT's nadrukkelijk op de schoolprogramma's willen verankeren. De partij is het met alle stellingen eens tot zeer eens.'

2.12 Den Helder

inwonersaantal: 57.403

Pink Panel 2011

1 van de 4 respondenten uit Den Helder heeft discriminatie in de wijk meegemaakt, 2 van deze 4 lopen in de eigen wijk niet hand in hand en 2 vinden hun stad onveiliger geworden, 1 persoon vindt dat de meeste straten veilig zijn voor LBHT's zijn (zie bijlage 1).

Maatregelen (1)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening.

Couleur locale

In maart 2010 namen gemeente en scholen VO van Den Helder de nieuwste versie van het Convenant Veilige School NHN over. Daarin staat voor het eerst discriminatie en verbale agressie genoemd, en is plaats voor melding van incidenten vanwege homoseksualiteit.

In Den Helder woont een vertegenwoordiger van de werkgroep Ouders van een homoseksueel kind.

28

2.13 Diemen

inwonersaantal: 24.685

Maatregelen (2,5)

- De gemeente vulde in 2008 de landelijke Monitor van MOVISIE in en scoorde in 2010 5 punten op de Roze Kaart van NH. De helft hiervan blijft staan (2,5)

2.14 Drechterland

inwonersaantal: 19.291

Pink Panel 2011

1 van de 4 respondenten uit Drechterland loopt in de eigen wijk niet hand in hand en 2 van hen vinden hun gemeente onveiliger geworden; 3 personen vinden dat de meeste straten veilig zijn voor LBHT's (zie bijlage 1).

Maatregelen (1)

- De gemeente vulde in 2008 de landelijke Monitor van MOVISIE in en in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh (1)

Couleur locale

Op zondag 2 oktober vonden er in sportzaal en café De Schalm in Westwoud activiteiten plaats in het kader van de Roze Weken West-Friesland. De gemeente gaf subsidie.

In Venhuizen (gemeente Drechterland) is de Homopraat- en gezelligheidsgroep West-Friesland (Hpg) gevestigd, en ook het secretariaat van Stichting Roze Netwerk Noord-Holland Noord (sinds februari 2010). Hierin werken samen: La Femme (Hoorn), WF Gay (Hoorn), Roze Senioren (Hoorn), Hpg (Venhuizen), O Gay (Schagen), Roze Ouderen 50+ (Schagen), Ouders en Kinderen (Venhuizen). Zie ook par.3, verwijsadressen.

2.15 Edam-Volendam

inwonersaantal: 28.506

Incidenten

Homoseksuele jongens werden in 2011 mishandeld en beledigd door buurtgenoten. Ze deden aangifte bij de politie en meldden het bij Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland.

29

2.16 Enkhuizen

inwonersaantal: 18.153

Maatregelen (17)

- De gemeente vulde in 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie:* op website, gemeentegids, niet bij bibliotheek of WMO-loket (2)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties:* met wethouder; ambtenaar en via projectsubsidie onder voorwaarden (3)
- *Bouwsteen 3: monitoren:* geen schatting van aantal LHBT-inwoners; geen vragen in monitor leefbaarheid; wel in monitor gezondheid (1)
- *Bouwsteen 4: onderwijs:* geen meerjarige schoolbenadering; geen vragen in jeugdmonitor (0)

- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (2)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal 4)
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties; heeft geen zetel voor hen in WMO-raad; noemt hen niet in WMO-nota (o)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: specifieke aandacht voor allochtone gays; niet bij inburgering (1)
- transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid; of bij aanvraag Bijzondere Bijstand vanwege operaties; wel bij paspoortwijziging (1)
- cultuur: de gemeente stimuleert roze publiekevenementen (1)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet tegen (o)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (1)
- *Formatieplaatsen en budget*: er is ambtelijke ondersteuning voor seksuele diversiteit; het budget bedraagt € 400 (2)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (1).

Couleur locale

De RSG scholengemeenschap had, mede dankzij een zeer betrokken docente/vertrouwenspersoon, in de jaren 2008-2011 steeds activiteiten op het gebied van homo-emancipatie. Er is een blijvende gay-straight alliance, men organiseerde een Paarse Vrijdag in 2010, en deed in september 2011 mee aan het scholierendebat van de Roze Weken in JC Inventas Stede Broec.

De gemeente gaf in 2010 en 2011 subsidie aan de Roze Weken van West-Friesland.

De wethouder onderwijs schreef, evenals zijn collega's in Stede Broec en Hoorn, een aanbevelingsbrief voor de scholen VO om op de conferentie Jong en Roze in Noord-Holland (7 oktober 2010) de intentieverklaring Gelijke Behandeling en Seksuele Diversiteit te ondertekenen.

Het Roze Netwerk werd in 2010 uitgenodigd te spreken met de gemeentelijke werkgroep WMO.

In de Drommedaris vond op 8 oktober 2009 de Nationale Coming Outdag plaats, met medewerking van de gemeente.

2.17 Graft-de Rijk

inwonersaantal: 6.489

Couleur locale

De gemeente kwam in maart 2011 in het nieuws vanwege pesterijen uit 2005 - zo zegt de politie - die een homopaar er toe brachten te verhuizen (NHD 16-3-2011). In april 2011 kwam er opnieuw een incident aan het licht. Nu was een homoseksuele inwoner door een buurtgenoot ernstig lastig gevallen. Ook hij zag zich gedwongen binnen de gemeente te verhuizen, naar zijn ouders. De man deed aangifte bij de politie en sprak met de burgemeester en met Bureau Discriminatiezaken NHN. De woordvoerder van de gemeente meende dat het niet zeker was dat er sprake was van homohaat (NHD 15-4-11). De betrokkene ondervindt sindsdien geen interesse of hulp van de gemeente. Hij meldde zijn zaak in oktober bij de Gay Krant.

31

2.18 Haarlem

inwonersaantal: 149.579

Pink Panel 2011

5 van de 33 respondenten uit Haarlem hebben discriminatie in hun wijk meegemaakt, 8 van deze 33 lopen in hun wijk niet hand in hand en 15 vinden hun stad onveiliger geworden. 21 van de respondenten antwoorden echter dat de meeste straten van Haarlem veilig zijn voor LHBT-burgers (zie bijlage 1).

Incidenten

Cliënte (transgender vrouw) wordt ernstig lastiggevallen door jongeren uit de buurt, er wordt met stenen naar haar gegooid en met een volle wijnfles, die haar hoofd net miste. Het gaat om een groep jongens tussen de 17 en 20 jaar. Hoewel cliënte de dader aan kon wijzen en haar vriend kon getuigen, heeft

de politie alleen aan de jongens gevraagd of ze iets gezien of gedaan hadden. Uiteraard kregen ze een ontkennend antwoord. Op een later moment heeft ze opnieuw de politie gebeld, die heeft een half uur met de jongens gepraat en ze gewaarschuwd zich te gedragen. Dit heeft niets geholpen. In augustus is het politiebureau een mutatie opgemaakt over de incidenten.

Kleine broers van de jongeren nemen het pestgedrag over, gooien vuilnis tegen haar raam, komen in haar achtertuin en slaan op de ramen. De woningbouwvereniging kan/wil vooralsnog niet meewerken aan een verhuizing (2011).

Melder heeft een homoseksuele geaardheid, hij en zijn partner wonen in Haarlem samen met zijn kinderen. Hij wordt al langere tijd lastig gevallen door een groep jongens. Hierbij moet je denken aan persoonlijke bedreigingen en bekladdingen (hakenkruizen en het woord homo op zijn raam). De melder van de klacht heeft negatieve ervaringen met de politie. De melder heeft niets meer van zich laten horen. Het BD kon daarom niets voor hem doen (2011).

Twee lesbiënnes uit Haarlem-Noord hebben aangifte gedaan van doodsb bedreiging vanwege hun geaardheid. Het stel voelt zich al tijden niet meer veilig in de straat waar het woont, door toedoen van een buurvrouw. Die zou hen het leven zuur maken met pesterijen en bedreigingen.

Uiteindelijk bleek het niet alleen om homofobie te gaan, maar bleek er sprake te zijn van een langstlepende ruzie tussen verschillende buurtgenoten. De zaak is wel doorgestuurd naar het Openbaar Ministerie (2011).

32

Maatregelen (14)

- De gemeente vulde in 2008 en 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in en in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh (2)
- *Bouwsteen 1: informatie:* niet op gemeentesite, in gemeentegids, in bibliotheek, niet bij WMO-loket (0)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties:* via exploitatie-subsidie COC van € 6100, onder voorwaarden (2)
- *Bouwsteen 3: monitoren:* schatting van aantal LHBT-inwoners correct, geen vragen in monitoren leefbaarheid en gezondheid (1)
- *Bouwsteen 4: onderwijs:* geen meerjarige schoolbenadering, wel vragen in jeugdmonitor (1)
- *Bouwsteen 5: openbare orde:* politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op, en beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (0)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD (totaal 4)*
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties, heeft geen zetel voor hen in WMO-raad, noemt hen wel in WMO-nota (1)

- GGD: heeft geen specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (o)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: geen specifieke aandacht voor allochtone gays, ook niet bij inburgering (o)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid; wel toekenning Bijzondere Bijstand vanwege operaties; en bij paspoortwijziging (2)
 - cultuur: de gemeente stimuleert roze publieksevenementen (1)
 - *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren, en gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet voorkomen (o)
 - *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
 - *Formatieplaatsen en budget*: er is geen ambtelijke ondersteuning voor seksuele diversiteit; wel een budget van € 16.000 (1).
- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (1).

33

Couleur locale

Eettafel COC Kennemerland (foto website COC-Kennemerland)

Roze Zaterdag 2012 zal in Haarlem plaats vinden. Er is een Stichting Haarlem Roze Stad opgericht (<http://www.haarlemrozestad.nl>), met wie de gemeente sinds 2010 in gesprek is.

Er kwam in 2010 een nieuwe gay organisatie tot stand: www.gay-haarlem.nl.

De gemeente heeft zich in 2011 bij het ministerie OCW aangemeld voor een convenant (roze) Koplopergemeente en is geaccepteerd. Haarlem overlegt over de invulling hiervan met de Stichting Haarlem Roze Stad, Gay Haarlem.nl, COC Kennemerland en Bureau Discriminatiezaken. De CDA-fractie heeft zich onder leiding van Merijn Snoek in 2010 en 2011 aanhoudend en nadrukkelijk ingezet voor (nieuw) homo-emancipatiebeleid en het binnenhalen van het koploperschap.

Het Reinaldahuis kreeg in juni 2011 een Roze Loper. Het huis scoort vooral goed op signalering, begeleiding en klachtbehandeling. Spaarnestad-Thuiszorg heeft in 2011 eveneens de Roze Loper gekregen. Zie www.rozezorg.nl.

34

Uitreiking Roze Loper Reinaldahuis Haarlem, juni 2011. Foto: website Gay-Haarlem.nl

De twee mannen-ontmoetingsplekken (mop's) hebben vanwege gemeentelijke beleid die functie niet meer. Gay-Haarlem zegt dat de Haarlemmerhout tegenwoordig een ontmoetingsplek voor jongeren is. Hierdoor is de aangifte van geweld op deze plekken afgenomen.

De gemeenteraad kent twee roze leden (VVD). De VVD is collegepartij.

GAYVOTE

In Haarlem heeft de PvdA in 2010 deze vragenlijst ingevuld. De PvdA is lid geworden van het college van B & W. De PvdA schrijft:

'Per direct na het verschijnen van het landelijk regeerprogramma is in de gemeenteraad vastgesteld dat ambtenaren van de burgerlijke stand, die weigeren een homo-huwelijk te sluiten, ontslagen worden. Daarnaast heeft de partij actief het COC ondersteund bij acties (o.a. keuze voor beste vrijwilliger van het jaar; activiteiten organiseren; subsidies voor scholenprojecten). Aanpak discriminatie op basis van seksuele oriëntatie is onderdeel van het werkplan van het anti-discriminatiebureau. In de toekomst wil de PvdA vooral laten zien dat homoseksualiteit normaal is en erbij hoort. De gemeente zal voorlichting op scholen over homoseksualiteit, veilig vrijen en tolerantie ondersteunen.'

2.19 Haarlemmerliede en Spaarnwoude

inwonersaantal: 5.398

35

Maatregelen (1)

- De gemeente vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in (1).

Couleur locale

Veel publiciteit in Algemeen Dagblad, Haarlemse Courant en andere media in najaar 2009 rond het recreatieschap Spaarnwoude i.v.m. de cruise area aldaar. De boswachters maken het cruisende mannen erg lastig. De gemeente is niet direct verantwoordelijk.

PRIMO nh nam contact op met de landelijke belangenvereniging Platform Keelbos, en gaf informatie en suggesties aan de voorzitter van het recreatieschap, de toenmalige gedeputeerde Meerhof. Keelbos bracht de kwestie voor de Nationale Ombudsman. Deze achtte in zijn uitspraak van september 2011 niet bewezen dat er een 'razzia' werd gehouden op cruisende mannen, maar vond het fout als boswachters identiteitsbewijzen van willekeurige bezoekers vragen en hun kentekens noteren (NHD 6-9-11).

Pink Panel 2011

1 van de 3 respondenten uit de Haarlemmermeer vindt de eigen gemeente onveilig geworden.

Een ander acht het in de meeste straten veilig (zie bijlage 1).

Incidenten

Dochter van cliënte was bij het recreatiemeer in Toolenburg, Hoofddorp, getuige van het feit dat daar een homoseksuele jongen op skeelers lastig werd gevallen door een groep jongens. Zij gooiden een fiets voor zijn voeten waarover hij viel. Ze scholden hem uit voor 'vieze homo' en zeiden dat hij ergens anders heen moest gaan i.p.v. hen lastig te vallen. Het incident is door het BD gemeld bij de politie (2011).

Een man in Hoofddorp heeft een ander beledigd door hem uit te schelden voor 'kankerhomo'. Hiervan is aangifte gedaan (Aangifte politie, 2010).

36

Cliënt woont met zijn partner in Zwanenburg en sinds kort hebben ze nieuwe burens. Die burens hebben een zwembad en twee puberkinderen, die al hun vriendjes uitnodigen om te komen zwemmen. Dit veroorzaakt veel kabaal, ook 's avonds na elf uur. In eerste instantie hebben cliënten vriendelijk gevraagd of het wat rustiger kan, maar daaraan werd geen gehoor gegeven. Uiteindelijk werd een herhaald verzoek beantwoord met een scheldkanonnade, waarbij cliënten werden uitgemaakt voor kankerhomo's. De politie deed moeilijk over het opnemen van een aangifte. In eerste instantie is er geen aangifte opgenomen, na inschakeling van het BD Kennemerland gebeurde dit wel. Er was steeds meer sprake van pesterijen, en het heeft uiteindelijk geleid tot een rechtszaak. De cliënt is verhuisd door de incidenten (Zwanenburg, 2009).

Maatregelen (10)

- De gemeente vulde in 2008 en 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- en vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie:* op gemeentesite, niet in gemeentegids, niet in bibliotheek, wel bij WMO-loket (2)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties:* geen, ook niet via subsidie (0)
- *Bouwsteen 3: monitoren:* geen schatting van aantal LHBT-inwoners, geen vragen in monitoren leefbaarheid en gezondheid (0)
- *Bouwsteen 4: onderwijs:* geen meerjarige schoolbenadering, wel vragen in jeugdmonitor (0)

- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op, en beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (o)
 - *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal 3)
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties, heeft geen zetel voor hen in WMO-raad, noemt hen niet in WMO-nota (o)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: geen specifieke aandacht voor allochtone gays; wel bij inburgering (1)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid, of bij toekenning Bijzondere Bijstand vanwege operaties; wel bij paspoortwijziging (1)
 - cultuur: de gemeente stimuleert roze publieksevenementen (o)
 - *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren, en gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet voorkomen (o)
 - *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
 - *Formatieplaatsen en budget*: er is geen ambtelijke ondersteuning voor seksueel diversiteit; en geen budget (o).
- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (1).

37

2.21 Harenkarspel

inwonersaantal: 16.086

Pink Panel 2011

1 van de 2 respondenten uit Harenkarspel heeft discriminatie in de eigen wijk meegemaakt, en eveneens 1 van de 2 loopt in de eigen wijk niet hand in hand; beide respondenten vinden hun gemeente onveilig geworden (zie bijlage 1).

Maatregelen (2)

- De gemeente vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in (1)
- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening.

2.22 Heemskerk inwonersaantal: 38.848

Maatregelen (20)

- De gemeente vulde in 2008 en 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie*: niet op gemeentesite, in gemeentegids of in bibliotheek, wel bij WMO-loket (1)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties*: via ambtenaar, en via waarderings- en projectsubsidie, met budget van € 4000, onder voorwaarden (4)
- *Bouwsteen 3: monitoren*: geen schatting van aantal LHBT-inwoners, geen vragen in monitoren leefbaarheid en gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs*: geen meerjarige schoolbenadering, wel vragen in jeugdmonitor (1)
- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op, en beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (o)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal 8)
 - WMO: gemeente spreekt LHBT-organisaties, heeft geen zetel voor hen in WMO-raad, noemt hen wel in WMO-nota (2)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt ervoor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (1)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: specifieke aandacht voor allochtone gays; ook bij inburgering (2)
 - transgenders: gemeente besteedt aandacht aan hen bij werkeloosheid, niet bij toekenning Bijzondere Bijstand vanwege operaties of bij paspoortwijziging (1)
 - cultuur: de gemeente stimuleert roze publieksevenementen (1)

- *Bouwsteen 7: sport en recreatie:* de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat agressie tegen LHBT in de clubs voorkomen (1)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid:* er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget:* er is ambtelijke ondersteuning voor (seksuele) diversiteit; met een budget van € 7,500 (2).

Couleur locale

Burgemeester Nawijn trad als lid van het Genootschap van roze burgemeesters op tijdens de roze woensdag van de Nijmeegse vierdaagse (2010).

Heemskerk gaf inhoudelijke en financiële steun aan de Nationale Coming Outdag 2008, 2009 en 2010 in 'de Nozem en de Non' te Heemskerk. De wethouder sport ondertekende tijdens de editie van 2009 de Verklaring Gelijke Behandeling in de Sport samen met de drie collega-wethouders van de IJmond, drie sportverenigingen en gedeputeerde Meerhof (zie bijlage 5).

Heemskerk heeft in 2009 van MOVISIE de Gouden Zaklantaarn voor homo-emancipatie gekregen. Dit is een aanmoedigingsprijs voor kleine gemeenten die zich positief onderscheiden in homo-emancipatie.

39

2.23 Heemstede

inwonersaantal: 26.058

Pink Panel 2011

1 van de 3 respondenten uit Heemstede loopt in zijn/haar wijk niet hand in hand, 1 van de 3 heeft discriminatie in de eigen wijk meegemaakt. 2 van de 3 achten de meeste straten in hun gemeente veilig (zie bijlage 1).

2.24 Heerhugowaard

inwonersaantal: 51.178

Pink Panel 2011

De respondent uit Heerhugowaard loopt in de eigen wijk niet hand in hand (zie bijlage 1).

Maatregelen (1)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening.

Couleur locale

In de gemeente is sinds juli 2011 een aspirant Roze Loper instelling aanwezig: de Pieter Raat Stichting, Dolomiet 2. De Stichting scoort vooral op signalering, begeleiding en klachten. Zie www.rozezorg.nl

GAYVOTE

In Heerhugowaard heeft de PvdA de vragenlijst ingevuld. De partij maakt inmiddels deel uit van het college.

- 40 'Het bespreekbaar maken van het thema. Zorg te dragen voor een gay-friendly Heerhugowaard. "Door ons te blijven focussen op incidenten binnen de gemeentegrenzen waar homofobisch gedrag aan ten grondslag ligt". De partij is het met 22 stellingen zeer eens, 7 keer 'mee eens'. Alleen vertegenwoordiging in de WMO-raad is niet van toepassing.

2.25 Heiloo

inwonersaantal: 22.451

Pink Panel 2011

1 van de 3 respondenten uit Heiloo vindt de eigen gemeente onveiliger geworden, 1 respondent komt in de eigen wijk niet uit voor haar/zijn homoseksualiteit, ook 1 vindt de meeste straten in de gemeente veilig (zie bijlage 1).

Maatregelen (1)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening.

Pink Panel 2011

De respondent uit Hilversum loopt in de eigen wijk niet hand in hand (zie bijlage 1).

Maatregelen (13)

- De gemeente vulde in 2008 en 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- en vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie*: niet op gemeentesite, in gemeentegids of in bibliotheek, wel bij WMO-loket (1)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties*: geen, ook niet via subsidie (o)
- *Bouwsteen 3: monitoren*: geen schatting van aantal LHBT-inwoners, geen vragen in monitoren leefbaarheid en gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs*: geen meerjarige schoolbenadering, wel vragen in jeugdmonitor (1)
- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op, en beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (1)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal 4)
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties, heeft geen zetel voor hen in WMO-raad, noemt hen niet in WMO-nota (o)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt ervoor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (1)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: specifieke aandacht voor allochtone gays; niet bij inburgering (1)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid, niet bij toekenning Bijzondere Bijstand vanwege operaties; wel bij paspoortwijziging (1)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (o)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat agressie tegen LHBT in de clubs voorkomen (2)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget*: er is geen ambtelijke ondersteuning voor (seksuele) diversiteit; geen budget (o).

Pink Panel 2011

1 van de 4 respondenten uit Hoorn heeft discriminatie in de eigen wijk meegemaakt, 3 vinden hun stad onveiliger geworden, 1 persoon acht de meeste straten veilig voor LHBT's (zie bijlage 1).

Maatregelen (21)

- De gemeente vulde in 2008 en 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- en vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie:* niet op gemeentesite, in gemeentegids of in bibliotheek, wel bij WMO-loket (1)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties:* met de wethouder en de ambtenaar, geen subsidie (2)
- *Bouwsteen 3: monitoren:* geen schatting van aantal LHBT-inwoners, geen vragen in monitoren leefbaarheid en gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs:* meerjarige schoolbenadering, en vragen in jeugdmonitor (2)
- *Bouwsteen 5: openbare orde:* politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt wel altijd aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (1)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD (totaal 9)*
 - WMO: gemeente spreekt LHBT-organisaties, heeft geen zetel⁷ voor hen in WMO-raad, noemt hen wel in WMO-nota (2)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt ervoor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (1)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: specifieke aandacht voor allochtone gays; ook bij inburgering (2)
 - transgenders: gemeente besteedt aandacht aan hen bij werkloosheid, en bij toekenning Bijzondere Bijstand vanwege operaties; niet bij paspoortwijziging (2)
 - cultuur: de gemeente stimuleert roze publieksevenementen (1)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie:* de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat wel agressie tegen LHBT in de clubs voorkomen (1)

⁷ De gemeente vulde hier 'ja' in. Uit gesprekken met de Stichting Roze Netwerk NHN en de notulen van het platform blijkt dat dit in 2009-2010 niet juist was

- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid:* er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget:* er is ambtelijke ondersteuning voor (seksuele) diversiteit; geen budget (1).

Couleur locale

De gemeente Hoorn gaf in 2011 subsidie aan de Roze Weken West-Friesland. De Stichting Roze Netwerk Noord-Holland Noord organiseerde deze weken (24 september - 9 oktober) voor een belangrijk deel in Hoorn. Het programma omvatte behalve exposities in galleries en bibliotheken feesten voor jongeren, vrouwen, ouderen en 'iedereen' in Hoorn, Grootebroek en Westwoud, bijeenkomsten van ouders en kinderen, een klassendebat (Grootebroek), een sport- en speldag (Westwoud) en een oecumenische viering. Zie www.rozenetwerknhn.nl.

In 2010 organiseerde het netwerk de Roze Weken voor de eerste keer. De wethouder van jeugd had toen een ontmoeting met het Netwerk.

Roze Netwerk NHN actief tijdens de Roze Weken West-Friesland, Koopzondag Hoorn (foto: Art 1 NHN)

In Hoorn is La Femme actief voor lesbische vrouwen. In 2010 werden in Hoorn WFGay (jongeren) en de Roze Senioren opgericht.

De Hoornse wethouder van onderwijs schreef in 2010, evenals zijn collega's van Enkhuizen en Stede Broec een aanbevelingsbrief voor de 9 scholen VO van West-Friesland. Hij nodigde hen uit, om op de conferentie Jong en Roze in Noord-Holland (7 oktober 2010) de intentieverklaring Gelijke Behandeling en Seksuele Diversiteit te ondertekenen. De conferentie vond in het gemeentehuis plaats.

GAYVOTE

D66 heeft de vragenlijst ingevuld. D66 is lid van het college van B & W.

'In het kader van de discussies over het 'homohuwelijk' hebben we gestreden voor de plicht dat elke trouwambtenaar van de burgerlijke stand een huwelijk bestaande uit mensen van hetzelfde geslacht moet voltrekken.

D66 Hoorn wil gaan samenwerken met iedereen om te komen tot een meer tolerante en open samenleving, waarin de geest van vernieuwing en respect kan worden geproefd. Juist nu de afgelopen jaren homohaat en geweld tegen homo's weer is toegenomen, vindt de partij dat het van groot belang is om verworven vrijheden te verdedigen.

De partij is het over het algemeen zeer eens met de stellingen. Een aantal punten vinden zij minder belangrijk, zoals een financiële impuls voor het HLBT- beleid van de gemeente en het trainen van het jongerenwerk seksuele diversiteit bespreekbaar te maken.'

44

2.28 Huizen

inwonersaantal: 41.934

Couleur Locale

Stichting Antoinette Zorg is sinds 2010 aspirant Roze Loper instelling. Zij scoort goed, met name bij de opleiding. Zie www.rozezorg.nl.

2.29 Koggenland

inwonersaantal: 21.969

Maatregelen (1)

- De gemeente vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in.

Couleur locale

De gemeente gaf subsidie aan de Roze Weken West-Friesland 2011.

2.30 Landsmeer

inwonersaantal: 10.233

2.31 Langedijk

inwonersaantal: 26.955

Pink Panel 2011

Beide respondenten uit Langedijk hebben discriminatie in de eigen wijk meegemaakt, 1 van hen vindt de eigen gemeente onveilig geworden (zie bijlage 1). Een van de deelnemers aan de enquête is uit een andere plaats naar Langedijk verhuisd (hoofdstuk 3, tabel 9).

Maatregelen (6)

- De gemeente vulde in 2008 de landelijke Monitor van MOVISIE in en scoorde in 2010 10 punten op de Roze Kaart van NH. De helft hiervan blijft staan (5)
- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (1).

2.32 Laren

inwonersaantal: 11.323

45

2.33 Medemblik

inwonersaantal: 42.668

Pink Panel 2011

1 van de 3 respondenten uit Medemblik heeft discriminatie in de eigen wijk meegemaakt, alle drie lopen in hun wijk niet hand in hand (zie bijlage 1).

Maatregelen drie fusiegemeenten⁸ opgeteld (15)

- De oude gemeenten Andijk en Medemblik betaalden in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (2)
- De oude gemeente Wervershoof, vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in (1) en vulde in 2008 en 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1).

⁸ Op 1 januari 2011 fuseerden de drie landelijke gemeenten Wervershoof, Andijk en Medemblik tot de nieuwe gemeente Medemblik

Hieronder de antwoorden van Wervershoof op de Monitor (11):

- *Bouwsteen 1: informatie:* niet op gemeentesite, in gemeentegids, in bibliotheek, of bij WMO-loket (o)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties:* niet met de wethouder en de ambtenaar, geen subsidie (2)
- *Bouwsteen 3: monitoren:* geen schatting van aantal LHBT-inwoners, geen vragen in monitoren leefbaarheid en gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs:* geen meerjarige schoolbenadering, wel vragen in jeugdmonitor (1)
- *Bouwsteen 5: openbare orde:* politie wordt getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (1)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD (totaal 5)*
 - WMO: gemeente spreekt LHBT-organisaties, heeft geen zetel voor hen in WMO-raad, noemt hen niet in WMO-nota (1)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt ervoor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (1)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: specifieke aandacht voor allochtone gays; niet bij inburgering (1)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid, en bij toekenning Bijzondere Bijstand vanwege operaties; wel bij paspoortwijziging (1)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (o)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie:* de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet voorkomen (o)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid:* er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget:* er is geen ambtelijke ondersteuning voor (seksuele) diversiteit; geen budget (o).

Couleur locale

Eind augustus 2009 had PRIMO nh samen met de Homopraat- en Gezelligheidsgroep West-Friesland (Hpg) en jongerenwerk Stede Broec een gesprek met burgemeester Streumer en ambtenaar Hofman van de gemeente Andijk. Aanleiding was de 10e zelfdoding in zes jaar van een West-Friese jongere, deze keer afkomstig uit Andijk. Onderwerp van gesprek was verborgen homoseksualiteit als een mogelijke factor bij de zelfdodingen. Uit het gesprek bleek dat het taboekarakter van zowel zelfdoding als homoseksualiteit groot is.

Foto: website Meldpunt Discriminatie Gooi en Vecht

2.34 Muiden

inwonersaantal: 6.500

47

2.35 Naarden

inwonersaantal: 17.152

Maatregelen (4)

- De gemeente vulde in 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1) en vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie:* niet op gemeentesite, in gemeentegids, in bibliotheek, bij WMO-loket (o)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties:* geen contact met de wethouder of de ambtenaar, geen subsidie (o)
- *Bouwsteen 3: monitoren:* geen schatting van aantal LHBT-inwoners, geen vragen in monitoren leefbaarheid en gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs:* geen meerjarige schoolbenadering, geen vragen in jeugdmonitor (o)
- *Bouwsteen 5: openbare orde:* politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (o)

- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal 0)
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties, heeft geen zetel voor hen in WMO-raad, noemt hen niet in WMO-nota (0)
 - GGD: heeft geen specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (0)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (0)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (0)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (0)
 - migranten: geen specifieke aandacht voor allochtone gays; ook niet bij inburgering (0)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid, bij toekenning Bijzondere Bijstand vanwege operaties, bij paspoortwijziging (0)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (0)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet voorkomen (0)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget*: er is geen ambtelijke ondersteuning voor (seksuele) diversiteit; geen budget (0).

2.36 Niedorp

inwonersaantal: 12.137

Maatregelen (3,5)

- De gemeente vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in (1)
- en had 3 punten in de Roze Kaart van 2010 (1,5)
- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (1).

2.37 Oostzaan

inwonersaantal: 9.149

Maatregelen (1)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening.

Maatregelen (2)

- De gemeente vulde in 2008 en 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie*: niet op gemeentesite, in gemeentegids, in bibliotheek, wel bij WMO-loket (o)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties*: geen contact met de wethouder of de ambtenaar, geen subsidie (o)
- *Bouwsteen 3: monitoren*: geen schatting van aantal LHBT-inwoners, geen vragen in monitoren leefbaarheid en gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs*: geen meerjarige schoolbenadering, geen vragen in jeugdmonitor (o)
- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (o)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal o)
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties, heeft geen zetel voor hen in WMO-raad, noemt hen niet in WMO-nota (o)
 - GGD: heeft geen specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (o)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: geen specifieke aandacht voor allochtone gays; ook niet bij inburgering (o)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid, bij toekenning Bijzondere Bijstand vanwege operaties, bij paspoortwijziging (o)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (o)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet voorkomen (o)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, geen klachtenregeling, en huwelijksambtenaren zijn niet verplicht gay-paren te huwen (o)
- *Formatieplaatsen en budget*: er is geen ambtelijke ondersteuning voor (seksuele) diversiteit; geen budget (o).
- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (1)

Maatregelen (5)

- De gemeente vulde in 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- en vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh in (1)

- *Bouwsteen 1: informatie:* niet op gemeentesite, in gemeentegids, in bibliotheek, wel bij WMO-loket (1)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties:* geen contact met de wethouder of de ambtenaar, geen subsidie (o)
- *Bouwsteen 3: monitoren:* geen schatting van aantal LHBT-inwoners, geen vragen in monitoren leefbaarheid en gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs:* geen meerjarige schoolbenadering, wel vragen in jeugdmonitor (1)
- *Bouwsteen 5: openbare orde:* politie wordt getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (o)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD (totaal 1)*
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties, heeft geen zetel voor hen in WMO-raad, noemt hen niet in WMO-nota (o)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: geen specifieke aandacht voor allochtone gays; ook niet bij inburgering (o)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid, bij toekenning Bijzondere Bijstand vanwege operaties, bij paspoortwijziging (o)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (o)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie:* de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet voorkomen (o)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid:* er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, geen klachtenregeling; huwelijksambtenaren worden niet verplicht gay echtparen te huwen (o)
- *Formatieplaatsen en budget:* er is geen ambtelijke ondersteuning voor (seksuele) diversiteit; geen budget (o).

Pink Panel 2011

1 van de 3 respondenten uit Purmerend heeft discriminatie in de eigen wijk meegemaakt, 1 van deze 3 loopt in de eigen wijk niet hand in hand en 2 vinden hun stad onveiliger geworden, terwijl ook 1 persoon de meeste straten veilig acht voor LHBT's (zie bijlage 1).

Incidenten

In 2010 werd een transgender gediscrimineerd door bureu. Er werd melding van gemaakt bij het Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland.

Maatregelen (1)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening
- De gemeente vulde in 2010 één vraag van de landelijke Monitor van MOVISIE in: 'onder welke afdeling walt het beleid rond seksuele diversiteit?' Antwoord: van de 125 klachten over discriminatie voor de regio's Zaanstreek en Waterland waren er 6 gerelateerd aan discriminatie op grond van seksuele geaardheid. Het is dus geen item hier.

Pink Panel 2011

De respondent uit Schagen komt in de eigen wijk niet uit voor haar/zijn homoseksualiteit en loopt in de eigen wijk niet hand in hand (zie bijlage 1).

Maatregelen (20)

- De gemeente vulde in 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie:* in gemeentegids, bibliotheek en bij WMO-loket (3)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties:* via wethouder; door projectsubsidie (2)
- *Bouwsteen 3: monitoren:* geen schatting van aantal LHBT-inwoners; geen vragen in monitor leefbaarheid; en monitor gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs:* meerjarige schoolbenadering; geen vragen in jeugdmonitor (1)
- *Bouwsteen 5: openbare orde:* politie wordt getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt altijd aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (2)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD (totaal 7)*
 - WMO: gemeente spreekt LHBT-organisaties; heeft zetel voor hen in WMO-raad; noemt hen niet in WMO-nota (2)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert ontmoetingspunt voor hen (1)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: specifieke aandacht voor allochtone gays; niet bij inburgering (1)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid; wel bij aanvraag Bijzondere Bijstand vanwege operaties; en bij paspoortwijziging (2)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (in 2010) (o)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie:* de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren; en gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet tegen (o)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid:* er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget:* er is geen ambtelijke ondersteuning voor

seksuele diversiteit; wel een budget van € 1000,- voor seksuele diversiteit (1)

- Discriminatievoorziening: de gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (1).

Couleur Locale

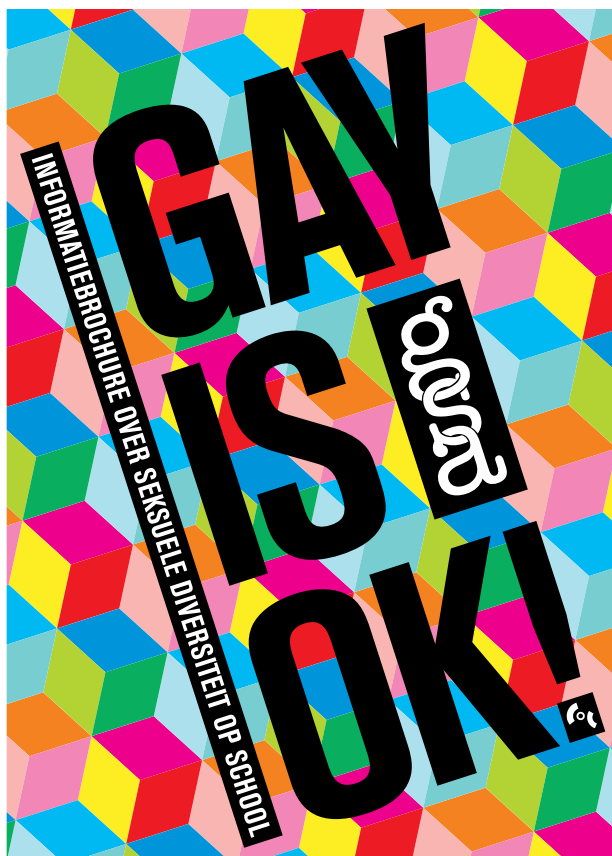
De gemeente verleent in 2011 gastvrijheid aan de provinciale conferentie 'Homo en Lesbo zijn in Noord-Holland' (30 november).

In Schagen bestaan de groepen O-Gay en Anbo Roze 50+.

Schagen kent een ambassadeur voor roze ouderen (www.rozezorg.nl).

Er is een roze dag op de kermis.

Het Clusiuscollege kende in 2010 een Gay-Straight Alliance (GSA).

Brochure Gay-Straight Alliance COC Nederland 2010

2.42 Schermer

inwonersaantal: 5.360

2.43 Stede Broec * aanmoedigingsster

inwonersaantal: 21.274

Pink Panel 2011

De respondent uit Stede Broec vindt de eigen gemeente onveilig geworden (zie bijlage 1).

Couleur Locale

Jongeren centrum JC Inventas in Grootebroek organiseerde op 30 september een scholierendebat over homoseksualiteit. Er waren vmbo-klassen van twee scholen: Clusius Grootebroek en RSG Enkhuizen; het Martinus College in Grootebroek moest vanwege omstandigheden afhaken. Wethouder Lydia Rood leidde de DeBATTLE in. De gemeente Stede Broec gaf subsidie aan het debat.

's Avonds was er een Rainbow-feest, georganiseerd door een gay-jongere groep. De jongeren maakten reclame voor het feest op een koopavond in het winkelcentrum Streekhof te Bovenkarspel (zie www.rozenetwerknhn.nl).

54

De wethouder van onderwijs schreef in 2010 evenals haar collega's van Enkhuizen en Hoorn een aanbevelingsbrief voor de scholen VO om op de conferentie Jong en Roze in Noord-Holland (7 oktober 2010) de intentieverklaring Gelijke Behandeling en Seksuele Diversiteit te ondertekenen.

2.44 Texel

inwonersaantal: 13.779

Couleur Locale

GAYVOTE

De PvdA heeft de vragenlijst ingevuld en is van mening 'dat het eigenlijk geen issue op Texel is. PvdA staat altijd voor een solidaire samenleving waarin geen plek is voor discriminatie.' Relatief vaak is deze partij het oneens met de stellingen op de vragenlijst. De partij is lid van het college van B & W.

2.45 Uitgeest

inwonersaantal: 12.434

Maatregelen (1)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening.

Couleur Locale

De wethouder sport ondertekende tijdens de Nationale Coming Out-editie van 2009 in Heemskerk de Verklaring Gelijke Behandeling in de Sport samen met de drie collega-wethouders van de IJmond, drie sportverenigingen en gedeputeerde Meerhof (zie bijlage 5).

2.46 Uithoorn

inwonersaantal: 28.053

Maatregelen (2)

- De gemeente vulde in 2008 de landelijke Monitor van MOVISIE in en scoorde in 2010 4 punten op de Roze Kaart van NH. De helft hiervan blijft staan

55

2.47 Velsen

inwonersaantal: 67.281

Pink Panel 2011

1 van de 2 respondenten uit Velsen heeft discriminatie in de eigen wijk meegemaakt, beiden lopen in hun wijk niet hand in hand en vinden hun gemeente onveilig geworden (zie bijlage 1).

Maatregelen (14)

- De gemeente vulde in 2008 en 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- en in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh (1)

- *Bouwsteen 1: informatie:* wel in gemeentegids en bibliotheek, niet bij WMO-loket (2)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties:* niet via wethouder; ambtenaar of subsidie (o)
- *Bouwsteen 3: monitoren:* geen schatting van aantal LHBT-inwoners; geen vragen in monitor leefbaarheid; en monitor gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs:* geen meerjarige schoolbenadering; wel vragen in jeugdmonitor (1)
- *Bouwsteen 5: openbare orde:* politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op; beschermt wel mannen-ontmoetingsplekken (1)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD (totaal 5)*
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties; heeft geen zetel voor hen in WMO-raad; noemt hen niet in WMO-nota (o)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: specifieke aandacht voor allochtone gays; niet bij inburgering (1)
 - transgenders: gemeente besteedt aandacht aan hen bij werkloosheid; kent geen aanvraag Bijzondere Bijstand vanwege operaties; helpt bij paspoortwijziging (2)
 - cultuur: de gemeente stimuleert roze publieksevenementen⁹ (1)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie:* de gemeente stopt wedstrijden bij anti-LHBT-koren; en gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet tegen (1)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid:* er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget:* er is geen ambtelijke ondersteuning voor seksuele diversiteit; geen budget (o).

⁹ De gemeente vulde hier 'nee' in. Uit informatie van de roze organisaties blijkt dat zij subsidie gaf aan de Coming Out-dagen in Heemskerk (2008-2010)

Couleur locale

De gemeente heeft een roze raadslid.

De gemeente ondersteunde financieel en inhoudelijk de regionale Coming Out dagen van 2008, 2009, 2010 in Heemskerk.

De wethouder sport ondertekende tijdens de Nationale Coming Out-editie van 2009 in Heemskerk de Verklaring Gelijke Behandeling in de Sport samen met de drie collega-wethouders van de IJmond, drie sportverenigingen en gedeputeerde Meerhof (zie bijlage 5).

GAYVOTE

Groenlinks heeft de vragenlijst ingevuld. De partij maakt momenteel deel uit van het college van B & W.

'Groenlinks heeft binnen het project Respect Estafette in 2009 ondersteuning en voorlichtingsbijeenkomsten gegeven aan het Vellesancollege in IJmuiden. Daarnaast heeft zij ondersteuning gegeven aan de plannen om via de veilige school op VO-scholen aandacht te besteden aan homo-emancipatie/ anti-discriminatiebeleid. De partij was ook mede-organisator van de Nationale Coming-Outdagen IJmond 2008 en 2009.

In de toekomst wil de partij aandacht vanuit de Wet maatschappelijke ontwikkeling (WMO) Welzijn, Wonen en Zorg voor de zorg /huisvesting homoseksuele ouderen. Ook wil men de uitvoering van (homo) emancipatorische/anti-discriminatie projecten (zoals "de week van de liefde" en de Respect Estafette) stimuleren op alle Velsense scholen voor het voortgezet onderwijs. Tevens wil Groenlinks het convenant "Gelijke behandeling in de Sport" in concrete acties richting de Velsense Sport verenigingen uitwerken.

Over het algemeen is men het eens of zeer eens met de stellingen. Alleen een aantal antwoorden op vragen over scholen, jongeren en het jeugdwerk ontbreken.'

2.48 Waterland

inwonersaantal: 17.057

Pink Panel 2011

Een van de 2 respondenten uit Waterland loopt in de eigen wijk niet hand in hand (zie bijlage 1).

Maatregelen (3)

- De gemeente vulde in 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie*: niet in gemeentegids, bibliotheek, of bij WMO-loket, wel via de GGD (1)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties*: niet via wethouder; ambtenaar of subsidie (o)
- *Bouwsteen 3: monitoren*: geen schatting van aantal LHBT-inwoners; geen vragen in monitor leefbaarheid; en monitor gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs*: geen meerjarige schoolbenadering; geen vragen in jeugdmonitor (o)
- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (o)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal o)
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties; heeft geen zetel voor hen in WMO-raad; noemt hen niet in WMO-nota (o)
 - GGD: heeft geen specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (o)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: geen specifieke aandacht voor allochtone gays; ook niet bij inburgering (o)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid; bij aanvraag Bijzondere Bijstand vanwege operaties; bij paspoortwijziging (o)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (o)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren; en gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet tegen (o)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren zijn niet verplicht gay paren te huwen (1)
- *Formatieplaatsen en budget*: er is geen ambtelijke ondersteuning voor seksuele diversiteit; geen budget (o).

2.49 Weesp

inwonersaantal: 17.636

Couleur locale

Op college Vechtstede is/was een Gay-Straight Alliance actief
De gemeente vulde in 2008 de landelijke Monitor van MOVISIE in.

2.50 Wieringen

inwonersaantal: 8.644

Maatregelen (1)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening.

Oecumenische kerkdienst tijdens Roze Weken West-Friesland (foto website Roze Netwerk NHN)

59

2.51 Wieringermeer

inwonersaantal: 12.580

Maatregelen (10)

- De gemeente vulde in 2008 en 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1)
- *Bouwsteen 1: informatie*: niet in gemeentegids, bibliotheek, of bij WMO-loket (o)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties*: niet via wethouder; ambtenaar of subsidie (o)

- *Bouwsteen 3: monitoren*: erg lage schatting van aantal LHBT-inwoners (1,2 %); geen vragen in monitor leefbaarheid; en monitor gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs*: geen meerjarige schoolbenadering; geen vragen in jeugdmonitor (o)
- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (o)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal 5)
 - WMO: gemeente spreekt geen LHBT-organisaties; heeft geen zetel voor hen in WMO-raad; noemt hen niet in WMO-nota (o)
 - GGD: heeft specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (1)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: specifieke aandacht voor allochtone gays; ook bij inburgering (2)
 - transgenders: gemeente besteedt aandacht aan hen bij werkloosheid; niet bij aanvraag Bijzondere Bijstand vanwege operaties; wel bij paspoortwijziging (2)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (o)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt wedstrijden bij anti-LHBT-koren; gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet tegen (1)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget*: er is geen ambtelijke ondersteuning voor seksuele diversiteit; geen budget (o).
- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening (1).

2.52 Wormerland

inwonersaantal: 15.862

Incidenten:

In 2010 werd een homoseksuele man door een buurvrouw wordt beledigd en gewelddadig bejegend. Hij heeft aangifte gedaan bij de politie. Bron: BD Zaanstreek/Watwerland.

Maatregelen (1)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening.

2.53 Wijdemeren

inwonersaantal: 23.391

2.54 Zaanstad * aanmoedigingsster

inwonersaantal: 145.332

Pink Panel 2011

De respondent uit Zaanstad heeft discriminatie in de eigen wijk meegemaakt, loopt in de eigen wijk niet hand in hand, komt in de eigen wijk niet openlijk uit voor haar/zijn homoseksualiteit en vindt de eigen gemeente onveilig geworden (zie bijlage 1).

61

Incidenten

In Koog aan de Zaan werd in 2011 een homoseksueel stel uitgescholden. Er ging een steen door hun ruit. Ze hebben aangifte bij de politie gedaan.

In 2011 werd een lesbisch stel getreiterd door flatgenoten. Ze deden aangifte bij de politie en meldde het bij het Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland..

Maatregelen (2)

- De gemeente betaalde in 2010 meer dan de reguliere 35,2 cent per burger aan het pakket discriminatievoorziening.
- Uit de Nota Antidiscriminatiebeleid Gemeente Zaanstad 2010: Punt 7. Economie. De gemeente stelt als werkgever standaard een aantal stageplaatsen ter beschikking stelt voor stage zoekende (scholieren)

en studenten) die, vanwege hun leeftijd, etniciteit, handicap, seksuele gerichtheid of een andere grond moeilijk(er) aan een stageplek kunnen komen.

Punt 9c. Emancipatie. De gemeente stimuleert dat homoseksualiteit meer bespreekbaar wordt gemaakt onder jongeren en in kringen waar dit nog een taboe is. In eerste instantie kan dit door te wijzen naar relevante informatie over het onderwerp. De gemeente treedt op wanneer er spaken is van discriminatie van homoseksuelen in openbare gelegenheden

Couleur locale

In juni 2011 is in navolging van andere website-groepen (Pink Noord in Amsterdam, Gay-Haarlem.nl, WFGay in Hoorn) Pink Zaan begonnen. Zie <http://pinkzaan.blogspot.com>.

Op het St. Michaelcollege is een Gay-Straight Alliance actief.

De gemeente vulde in 2008 de landelijke Monitor van MOVISIE in.

62

Foto: website Gay-Haarlem.nl

Maatregelen (7)

- De gemeente vulde in 2008 en 2010 de landelijke Monitor van MOVISIE in (1) en in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh (1)
- *Bouwsteen 1: informatie*: niet in gemeentegids, bibliotheek, of bij WMO-loket (o)
- *Bouwsteen 2: contact met organisaties*: niet via wethouder; ambtenaar of subsidie (o)
- *Bouwsteen 3: monitoren*: geen schatting van aantal LHBT-inwoners; geen vragen in monitor leefbaarheid; en monitor gezondheid (o)
- *Bouwsteen 4: onderwijs*: geen meerjarige schoolbenadering; wel vragen in jeugdmonitor (1)
- *Bouwsteen 5: openbare orde*: politie wordt niet getraind inzake geweld tegen LHBT en opvang slachtoffers; neemt niet altijd aangifte op; beschermt geen mannen-ontmoetingsplekken (o)
- *Bouwsteen 6: wonen, zorg, welzijn, GGD* (totaal 2)
 - WMO: gemeente spreekt LHBT-organisaties; heeft geen zetel voor hen in WMO-raad; noemt hen niet in WMO-nota (1)
 - GGD: heeft geen specifiek beleid voor LHBT met HIV en soa's (o)
 - roze ouderen: gemeente organiseert geen ontmoetingspunt voor hen (o)
 - roze jongeren: gemeente zorgt er niet voor dat professionals die met jongeren werken getraind worden om homoseksualiteit en transgender bespreekbaar te maken (o)
 - ketenzorg: voor bespreekbaar maken bij etnische en religieuze minderheden (o)
 - migranten: specifieke aandacht voor allochtone gays; niet bij inburgering (1)
 - transgenders: gemeente besteedt geen aandacht aan hen bij werkloosheid; bij aanvraag Bijzondere Bijstand vanwege operaties; bij paspoortwijziging (o)
 - cultuur: de gemeente stimuleert geen roze publieksevenementen (o)
- *Bouwsteen 7: sport en recreatie*: de gemeente stopt geen wedstrijden bij anti-LHBT-koren; en gaat agressie tegen LHBT in de clubs niet tegen (o)
- *Bouwsteen 8: personeelsbeleid*: er is geen ontmoetingspunt voor roze ambtenaren, wel een klachtenregeling, en huwelijksambtenaren huwen iedereen (2)
- *Formatieplaatsen en budget*: er is geen ambtelijke ondersteuning voor seksuele diversiteit; geen budget (o).

2.56 Zeevang

inwonersaantal: 6.307

Maatregelen (1)

- De gemeente vulde in 2009 de vragenlijst van PRIMO nh (1).

2.57 Zijpe

inwonersaantal: 11.587

Art.1

Bureau Discriminatiezaken
Noord-Holland Noord

0800 321 86 86

www.art1nhn.nl

3. VEILIGHEIDSENQUETE PINK PANEL NOORD-HOLLAND 2011

De uitkomsten in het kort

Hieronder schetsen wij in het kort de belangrijkste uitkomsten van de Pink Panel Noord-Holland enquête.

De eigen woonomgeving:

Mijn gemeente is onveilig geworden zegt 44% van de respondenten

Bijna geen verschil mannen / vrouwen

In mijn wijk kunnen homoseksuelen niet hand in hand lopen zegt 34%

Groot verschil mannen / vrouwen: 42% / 16%

Ik ben niet openlijk homoseksueel of laat dit afhangen van de situatie of persoon zegt 24%

Groot verschil mannen / vrouwen: 17% / 33%

Ja, ik heb discriminatie ervaren / negatief voorval meegemaakt zegt 17% (een op de zes)

Ervaringen mannen / vrouwen ongeveer gelijk (terwijl vrouwen minder open zijn)

De werkomgeving:

Ik ben niet openlijk homoseksueel of laat dit afhangen van de situatie of persoon zegt 22%

Groot verschil mannen / vrouwen: 9% / 38%

Pesterijen ervaren, vervelende opmerkingen gehad zegt 21% (een op de vijf)
Mannen iets meer dan vrouwen

Ja, ik heb discriminatie ervaren / negatief voorval meegemaakt zegt 11% (een op de tien) Vrouwen niets meegemaakt

Het uitgaansleven:

Ja, ik heb discriminatie ervaren/negatief voorval meegemaakt zegt 16% (een op de zes)

De openbare ruimte / winkels / openbaar vervoer

Ja, ik heb discriminatie ervaren/negatief voorval meegemaakt zegt 14% (een op de zeven)

De sportvereniging:

Ik ben niet openlijk homoseksueel of laat dit afhangen van de situatie of persoon zegt 47%

Groot verschil mannen / vrouwen: 35% / 71%

Over het Pink Panel onderzoek

Uit dit onderzoek komt naar voren wat de veiligheidsbeleving is en wat recente ervaringen zijn met intolerantie en discriminatie van homoseksuele mannen en lesbische vrouwen in Noord-Holland (exclusief gemeente Amsterdam).

Verschillende maatschappelijke terreinen worden belicht: de eigen woonomgeving, de werkomgeving, het uitgaansleven, de openbare ruimte / winkels / openbaar vervoer en de sportvereniging. Het is belangrijk om ons te realiseren dat sommige terreinen niet vrijblijvend zijn, zoals de eigen woonomgeving en de werkplek. Dit in tegenstelling tot uitgaan en sport. Op het werk genieten mensen bijvoorbeeld meer bescherming tegen discriminatie dan op andere terreinen, onder andere door de Algemene Wet Gelijke Behandeling en de Arbowet.

De incidenten die worden genoemd en beschreven, hebben ´onlangs´ en ´dichtbij huis´ plaatsgevonden, dit maakt het onderzoek indringend. Het gaat niet alleen om een keer uitgescholden worden op straat, een deel van de mannen en vrouwen ervaart ook in de eigen woonwijk en in de eigen werkomgeving, dus door bekenden, met regelmaat intolerantie.

66 Ervaringen van mannen en vrouwen zijn naast elkaar geplaatst en dit leidt tot opvallende verschillen in veiligheidsbeleving, maar ook in hoe men omgaat met haar of zijn homo- of biseksualiteit. Niet eerder zijn ervaringen van homoseksuele mannen en lesbische vrouwen zo duidelijk met elkaar vergeleken.

Het onderzoek geeft inzicht in de situatie per gemeente, ook al zijn de aantallen vaak te laag om hier harde conclusies aan te verbinden.

Het Pink Panel is een vorm van belevings- en ervaringsonderzoek; de ervaringen zijn niet juridisch of anderszins getoetst op daadwerkelijke discriminatie of intolerantie.

Methodiek en respons

De digitale vragenlijsten zijn door middel van het verspreiden van een link uitgezet onder de doelgroep met behulp van alle roze organisaties, roze netwerken en COC's in Noord-Holland. Daarnaast zijn er oproepen om mee te doen aan het onderzoek geplaatst op de websites van de Bureaus Discriminatiezaken, is er geënquêteerd op een gay feest in Haarlem en zijn er individuele mannen en vrouwen benaderd op de datingsite gay.nl.

Ruim 400 personen hebben de enquête aangeklikt en/of bekeken, misschien soms alleen uit nieuwsgierigheid of interesse voor de methodiek en vragen. Van de ruim 400 personen hebben 103 mensen de enquête vrijwel volledig ingevuld. Het is lastig om dit te interpreteren. Betekent dit ¼ non respons? Duidt dit op een laag gevoel van urgentie? Maar dit lijkt in tegenstelling met het feit dat het meldpunt van de Gay Krant binnen twee dagen 80 meldingen binnenkreeg over pesten/intolerantie op grond van seksuele gerichtheid¹⁰. Het aantal respondenten is te laag voor een representatief beeld van de ervaringen van homoseksuele mannen en lesbische vrouwen in Noord-Holland. Maar de uitkomsten geven desondanks een belangrijk signaal af.

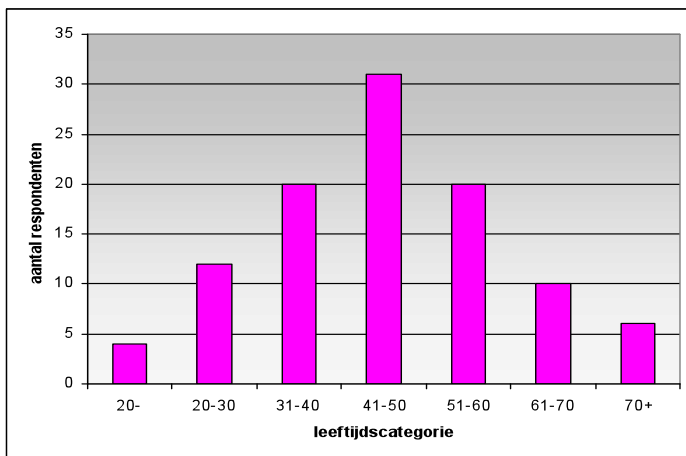
Deelnemers van het onderzoek

Aan het Pink Panel Noord-Holland onderzoek hebben 61 mannen en 38 vrouwen deelgenomen. Vier personen hebben hun geslacht niet ingevuld. Totaal 103 respondenten.

De gemiddelde leeftijd van de deelnemers is 46 jaar. De vrouwen zijn gemiddeld 43 jaar en de mannen 47 jaar. Vier personen hebben hun geslacht niet ingevuld, hun gemiddelde leeftijd is 56 jaar. De groepen jonger dan 20 jaar en ouder dan 60 jaar zijn sterk ondervertegenwoordigd in het onderzoek. De groep in de categorie 41-50 jaar is sterk oververtegenwoordigd. Dit heeft grotendeels te maken met de wijze waarop en de kanalen via welke de respondenten zijn geworven.

67

Grafiek 1. Leeftijdsopbouw

¹⁰ Parool 29 september 2011

De personen die aan het onderzoek hebben deelgenomen wonen zeer verspreid in 31 gemeenten in Noord-Holland. Grotere aantallen deelnemers komen uit Haarlem, Alkmaar en Amstelveen. In Haarlem is extra geworven onder de doelgroep.

Tabel 1. Aantal respondenten per gemeente

woonplaats	Aantal respondenten	woonplaats	Aantal respondenten
aalsmeer	1	hilversum	1
alkmaar	9	hoorn	4
alphen ad rijtj*	1	landsmeer	2
amstelveen	7	langedijk	2
anna paulowna	1	laren	1
bergen	1	medemblik	3
beverwijk	1	oostzaan	2
den helder	4	ouderamstel	2
diemen	1	purmerend	3
drechterland	4	schagen	1
haarlem	33	stedebroec	1
haarlemmermeer	3	velsen	2
harenkarspel	2	waterland	2
heemstede	3	wijdemeren	1
heerhugowaard	1	zaanstad	1
heiloo	3	Totaal	103

* zuid-holland

Algemeen gevoel van veiligheid

In de tabellen tonen we de uitkomsten van alle deelnemers, maar ook uitgesplitst naar mannen en vrouwen. De steekproefgrootte is aan de lage kant, dus uitkomsten gespecificeerd naar mannen en vrouwen dienen we voorzichtig te interpreteren want dat kan ook toeval zijn.

(On)veiligheidsgevoel

Uit tabel 2. blijkt dat 45% van de respondenten de afgelopen zes maanden steeds méér negatieve verhalen hoort dan voorheen. Vrouwen beduidend meer dan mannen.

We hebben bij de beantwoording rekening te houden met het feit dat respondenten hun eigen interpretatie geven aan ´mijn directe omgeving´. De een zal dit uitleggen als ´wat ik hoor via mijn vrienden´, die ook elders in het land wonen, de ander zal het uitleggen als verhalen uit de eigen wijk, bij de bakker om de hoek etc.

Tabel 2. De afgelopen zes maanden hoor ik in mijn directe omgeving steeds meer verhalen van intolerantie jegens en discriminatie van homo- en biseksuelen?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Ja, (helemaal) mee eens	45	45%	19	51%	24	40%
Neutraal, geen mening	20	20%	6	16%	13	22%
Nee, (helemaal) mee oneens	36	35%	12	32%	23	38%
Totaal	101	100%	37	100%	60	100%

Het totaal in de kolommen Vrouwen en Mannen is niet gelijk aan het totaal in de kolom Allen omdat 4 personen hun geslacht niet hebben ingevuld. Dit geldt voor alle tabellen.

Ervaren discriminatie

Ruim 20% heeft zelf (veel) méér te maken gehad met intolerantie en/of discriminatie. Bij 45% is dit ongeveer gelijk gebleven. 10% geeft aan dat men minder negatieve ervaringen heeft dan voorgaande jaren en een kwart van de respondenten heeft tot nu toe helemaal geen ervaring met intolerantie en/of discriminatie.

Overigens betekent dit dat driekwart van de respondenten aangeeft negatieve ervaringen te hebben gehad in het afgelopen jaar. Vrouwen hebben overigens opvallend minder ervaring met intolerantie en/of discriminatie dan mannen (65% versus 82%).

Tabel 3. Als u het afgelopen jaar vergelijkt met voorgaande jaren, heeft u dan zelf meer intolerantie en discriminatie ervaren?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Het is (veel) meer geworden	21	21%	7	19%	13	22%
Het is ongeveer gelijk gebleven	45	45%	12	32%	31	52%
Het is (veel) minder geworden	10	10%	5	14%	5	8%
Ik heb tot nu toe geen ervaring met intolerantie/discriminatie	25	25%	13	35%	11	18%
Totaal	101	100%	37	100%	60	100%

70

De vraag in tabel 2. gaat meer over de toe- en afname van het algemene veiligheidsgevoel, terwijl de vraag in tabel 3. gaat om eigen, concrete ervaringen.

Als we de antwoorden in tabel 2. toetsen aan de antwoorden in tabel 3. zien we dat 45% in tabel 2. aangeeft dat ze steeds méér verhalen over intolerantie horen, dit zegt iets over de toename van het onveiligheidsgevoel, terwijl een kleiner deel, namelijk 21%, zelf méér negatieve ervaringen heeft opgedaan. Dit komt overeen met het feit dat men zich meestal onveilig(er) voelt dan men op grond van de eigen ervaringen zou verwachten. Bij vrouwen is dit verschil tussen veiligheidsgevoel en eigen ervaringen duidelijk groter dan bij mannen.

In de volgende paragrafen komen de gevoelens van veiligheid en de eigen ervaringen met intolerantie op grond van zijn/haar seksuele gerichtheid aan de orde per maatschappelijk terrein: in de eigen woonwijk, op het werk, in het uitgaansleven, in de openbare ruimte/in winkels/in het openbaar vervoer en op de sportvereniging. In de laatste paragraaf komt de bereidheid om incidenten te melden aan de orde.

De eigen gemeente, de eigen woonwijk

(On)veiligheidsgevoel

Ongeveer dezelfde percentages in tabel 4. als in tabel 2. menen dat hun gemeente het afgelopen jaar onveiliger is geworden voor homo- en biseksuelen: 44%. Dit percentage ligt bij mannen en vrouwen ongeveer gelijk. Ongeveer een derde vindt niet dat hun gemeente onveiliger is geworden. Een grote groep, circa een kwart, kan dit niet goed inschatten of heeft hierover geen mening. Deze groep is bij de vrouwen wat hoger dan bij de mannen.

Tabel 4. Vindt u dat uw gemeente het afgelopen jaar onveiliger is geworden voor homo- en biseksuelen?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Ja	44	44%	15	41%	26	43%
Nee	34	34%	12	33%	21	35%
Neutraal/ geen mening/ Anders*	23	23%	10	27%	13	22%
Totaal	101	100%	37	100%	60	100%

Anders:

- ik ben verhuisd in Alkmaar van Overdie naar het centrum dus heb ik er minder last van
- gedraag je niet provocerend en je zal tolerantie ontvangen
- ik merk er niets van
- gemeenten en scholen hebben geen beleid tot openheid en opvoeding/scholing
- ik woon hier nog maar tien weken

71

Oorzaak

Gevraagd is wie verantwoordelijk wordt geacht voor dit gevoel van onveiligheid. Ongeveer tweederde geeft aan dat dit komt door de afnemende tolerantie van mensen in het algemeen. Een derde wijst allochtone jongeren aan als oorzaak. Het is opvallend dat de mannen ook in sterke mate wijzen op autochtone jongeren en bepaalde migrantengroepen, zonder leeftijdsaanwijzing. Voor de uitgebreide beantwoording zie bijlage 2.

Hand in hand lopen

Uit tabel 5 komt naar voren dat 42% van de respondenten meent dat homoseksuelen prima hand in hand kunnen lopen in de eigen wijk. Ongeveer een derde meent van niet. Een kwart weet dit niet zo goed.

Bij vrouwen ligt het gevoel van veiligheid in de eigen wijk hoger, meer dan de helft meent hand in hand te kunnen lopen, bij de mannen ligt dit rond een derde.

De groep die neutraal is of het niet zo goed weet/geen mening heeft, is bij de vrouwen relatief groot. De groep die meent dat homoseksuelen niet hand in hand kunnen lopen is bij de mannen groot, 42%.

Het SCP stelt in haar onderzoeksrapport: in 2010 gaf 41% van de bevolking aan twee zoenende mannen aanstootgevend te vinden, 28% zei dat over vrouwen. Dit zijn veel grotere groepen dan de 13% die er aanstoot aan neemt als het om een heteropaar gaat.

Tabel 5. Stelling A. In mijn wijk kunnen homoseksuelen hand in hand lopen

	Abs. Allen	% Allen	Abs. vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Ja, (helemaal) mee eens	42	42%	20	54%	21	35%
Neutraal/geen mening	25	25%	11	30%	14	23%
Nee, (helemaal) mee oneens	34	34%	6	16%	25	42%
Totaal	101	100%	37	100%	60	100%

72

Van de respondenten die aangeven niet hand in hand te kunnen lopen in hun eigen wijk is bekend in welke gemeente ze wonen. Hieraan hebben wij ook de uitkomsten van de vraag gekoppeld omtrent het onveiliger worden van de gemeente.

Van de 33 deelnemers uit Haarlem geeft ongeveer de helft aan dat de gemeente volgens hen onveiliger is geworden, vijf mensen hebben het afgelopen half jaar te maken gehad met discriminatoire incidenten in de eigen wijk (15%). Ons inziens dient de gemeente Haarlem alerter te zijn op intolerantie jegens homoseksuele mannen en lesbische vrouwen.

- Aantal deelnemers Haarlem: 33
- Nee, niet hand in hand in mijn wijk: 8
- Ja, ervaring met discriminatoire incidenten in mijn wijk: 5
- Ja, Haarlem is het afgelopen jaar onveiliger geworden: 15

In bijlage 1. staan de uitkomsten van de andere gemeenten. Opgemerkt dient te worden dat het gaat om kleine aantallen en dat de uitkomsten zeer voorzichtig geïnterpreteerd dienen te worden.

Openlijk homoseksueel/lesbisch/biseksueel

Circa driekwart van de respondenten komt in de eigen straat en wijk openlijk uit voor haar of zijn homoseksualiteit. Ongeveer 20% laat dit afhangen van de situatie of personen. Vrouwen zijn minder open over hun homoseksualiteit dan mannen. 83% komt hier openlijk voor uit tegenover 67% van de vrouwen. Vrouwen laten het meer afhangen van de situatie of personen. Dit lijkt tegenstrijdig te zijn met de vraag over veilig hand in hand lopen. Vrouwen menen vaker dat dit veilig is dan mannen terwijl mannen openlijker zijn over hun geaardheid.

NB. Ook bij deze vraag geldt: de respondent bepaalt zelf wat hij verstaat onder 'openlijk uitkomen voor'. Dit maakt de interpretatie van de uitkomsten lastig.

Tabel 6. Komt u in uw eigen straat en wijk openlijk uit voor uw homo- of biseksualiteit?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Ja	74	76%	22	67%	49	83%
Nee	3	3%	1	3%	1	2%
Afhankelijk van situatie/ personen	20	21%	11	30%	9	15%
Totaal	97	100%	34	100%	59	100%

73

Ervaren discriminatie

Het al dan niet openlijk uitkomen voor zijn of haar homoseksualiteit in de eigen wijk lijkt verband te houden met vervelende ervaringen die men heeft gehad. Bijna 80% komt openlijk uit voor zijn of haar geaardheid en ruim 80% heeft de afgelopen zes maanden geen intolerantie of discriminatie ervaren op grond van haar of zijn homoseksualiteit. Daarentegen heeft 17% van de respondenten het afgelopen halfjaar hiermee wèl te maken gehad. Dat is een op de zes mensen. En we benadrukken nogmaals, het gaat om incidenten die 'onlangs' en 'dichtbij huis' plaatsvonden. Tussen mannen en vrouwen zien we weinig verschil.

In bijlage 1 staan de uitkomsten per gemeente vermeld. In 11 van de 31 gemeenten was sprake van kleine of grotere incidenten. Over de helft van de 31 gemeenten wordt gemeld dat ze onveilig zijn geworden.

Tabel 7. Heeft u de afgelopen zes maanden in uw straat of wijk intolerantie of discriminatie ervaren vanwege uw homo-of biseksualiteit?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Nee	80	81%	28	80%	50	83%
Ja	17	17%	6	17%	9	15%
Geen antwoord	2	2%	1	3%	1	2%
Totaal	101	100%	37	100%	60	100%

Soort discriminatie

De respondenten die aangeven dat ze afgelopen half jaar last hebben gehad van intolerantie of discriminatie noemen verschillende soorten incidenten of gedrag. Het gaat vooral om discriminerende opmerkingen en negeren. Maar ook bedreiging of agressief gedrag en schelden worden genoemd.

Tabel 8. Om welk soort incidenten/gedrag ging het? (n=17)

	Abs.	Procent.
Discriminerende opmerkingen	7	21%
Negeren	6	18%
Bedreiging//agressief gedrag/ geweld	6	18%
Schelden	5	15%
Roddels	4	12%
Vernielen van eigendommen	2	6%
Overig	4	12%
Totaal	34	100%

Wel of niet verhuizen?

De ruime meerderheid (82%) heeft geen problemen in de eigen buurt. 16% zegt niet te verhuizen bij problemen. Dit lijkt stoerheid, waarschijnlijk heeft men wel problemen omdat men anders een andere antwoordcategorie zou hebben aangekruist. Eén persoon heeft de uiterste consequentie getrokken van aanhoudende discriminatie en is daadwerkelijk verhuisd (woont nu in Langedijk, het is niet bekend waar zij eerst woonde). Eén persoon overweegt te verhuizen (Alkmaar, vrouw). We kunnen voorzichtig concluderen dat 18% van de respondenten op enigerlei wijze problemen ervaart of heeft ervaren op grond van haar of zijn geaardheid in de eigen buurt.

Tabel 9. Bent u de afgelopen zes maanden verhuisd of overweegt u te verhuizen vanwege problemen in uw buurt over uw homo- of bisexualiteit?

	Abs.	Procent.
Ja, ik ben verhuisd	1	1%
Ja, ik overweeg te verhuizen	1	1%
Nee, ik verhuis niet vanwege problemen	15	16%
Nee, ik heb geen problemen	78	82%
Totaal	95	100%

Ook hebben wij gevraagd of de respondenten mensen in hun directe omgeving kennen die verhuisd zijn vanwege discriminatie of intolerantie. 85% geeft aan niemand te kennen. 9% kent 1-5 mensen die verhuisd zijn, 6% weet het niet.

De werkomgeving

Openlijk homoseksueel/lesbisch/biseksueel

Van de respondenten die werken geeft bijna 80% aan op het werk openlijk uit te komen voor haar of zijn homoseksualiteit. 3% komt er niet voor uit en bijna 20% laat dit afhangen van de personen of de situatie.

Uit tabel 10. komt een groot verschil naar voren tussen vrouwen en mannen. Mannen zijn hier openlijker over en laten het minder afhangen van de situatie of personen. De verschillen in uitkomsten tussen mannen en vrouwen zijn vergelijkbaar met tabel 6.

Ook als we kijken naar de antwoorden binnen dezelfde sector, bijvoorbeeld de gezondheidszorg en welzijnssector, dan zien we dat alle mannen daar openlijk uitkomen voor hun homoseksualiteit, terwijl vrouwen dit in de helft van de gevallen laten afhangen van de situatie of de persoon.

Tabel 10. Komt u op uw werk openlijk uit voor uw bi- of homoseksualiteit?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. Vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Ja	59	79%	18	62%	39	91%
Nee	2	3%	2	7%	0	0%
Afhankelijk van situatie/ personen	14	19%	9	31%	5	9%
Totaal	75	100%	29	100%	44	100%

76

De twee respondenten, beiden vrouw, die niet openlijk op hun werk uitkomen voor hun homoseksualiteit werken als zelfstandig ondernemer en als beveiliging op Schiphol.

Degenen die het laten afhangen van de situatie werken:

- als zelfstandig ondernemer (7x) waarvan 4 mannen en 3 vrouwen
- in de gezondheidszorg of welzijnssector (3x) 3 vrouwen
- in het openbaar bestuur (1x) man
- in het onderwijs (1x) vrouw
- in de reclame (1x) vrouw
- in de IT-sector (1x) vrouw

Ter informatie: volgens de jaarlijkse Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden van TNO komt er volgens de respondenten vaker discriminatie vanwege seksuele gerichtheid voor in de onderstaande sectoren dan in andere sectoren zoals gezondheidszorg, onderwijs of zakelijke dienstverlening.

- Openbaar bestuur
- Vervoer en communicatie

- Horeca
- Bouwnijverheid

- Landbouw en visserij
- Industrie

Negatieve ervaringen (vervelende opmerkingen)

Circa 80% komt openlijk uit voor zijn of haar geaardheid en eveneens bijna 80% heeft de afgelopen zes maanden geen vervelende opmerkingen of grapjes ervaren op grond van haar of zijn homoseksualiteit. Bij mannen en vrouwen liggen deze verhoudingen ongeveer hetzelfde.

Daarentegen heeft 21% van de respondenten hiermee het afgelopen halfjaar wèl te maken gehad. Dat is een op de vijf mensen.

Vaak wordt opgemerkt dat 'een grapje toch moet kunnen' en een enkele respondent geeft ook aan dat juist door de tolerante sfeer op het werk grappen over zijn persoon en geaardheid kunnen worden gemaakt. Echter, als het structureel wordt en vaak gericht tegen de zelfde persoon over hetzelfde onderwerp, dan wordt het vervelend en kwetsend en ontstaat er onbehagen. Hieronder staan voorbeelden van opmerkingen en/of vragen waarbij de grens van 'grappig' wordt overschreden.

Tabel 11. Heeft u zelf op uw werk de afgelopen zes maanden weleens opmerkingen (grapjes, steken onder water) gehad over uw geaardheid die u als vervelend heeft ervaren?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. Vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Nee	60	79%	23	82%	35	76%
Ja	16	21%	5	18%	11	24%
Totaal	76	100%	28	100%	46	100%

77

Enkele citaten uit het onderzoek:

Leidinggevende en collega's maken denigrerende opmerkingen (banken en verzekeringen).

Collega's, die roepen dat homo zijn niks is en dat ze alleen maar rare dingen doen (openbaar bestuur).

Collega's die 'grappig' probeerden te zijn of over iets kwetsende vragen stelden (cultuur en overige dienstverlening).

Homo's zijn zwak, opmerkingen van collega's. Homofob gedrag bij mannelijke collega's (handel).

Zogenaamd grappig naar mij toe, algemene domme opmerkingen van mensen die niet beseffen wat ze eigenlijk zeggen (zelfstandig ondernemer).

Het zijn de geintjes en opmerkingen die ervoor zorgen dat je het beste van jezelf altijd thuis laat zodat je nooit een vorm van volwaardigheid kan uitstralen (zelfstandig ondernemer).

Grapjes met humor over homo's, vaak seksueel getint (sector niet bekend).

Plagerige opmerking dat 'je een half wijf bent' (beveiliging).

Klanten maakten die opmerkingen, puur uit onwetendheid, maar wel veroordelend (gezondheidszorg/welzijn).

*Leerlingen gebruiken het woord 'homo' constant tegen elkaar (jongens) En ik hoorde leerlingen (meiden) praten over een meisje waarvan werd gezegd/gedacht dat ze lesbisch zou kunnen zijn en dat vonden ze vies (onderwijs).
Leerlingen weten niet van mijn homoseksualiteit. De leerlingen in het algemeen gebruiken 'homo' wel als scheldwoord (onderwijs).*

Ervaren discriminatie

78

Naast vervelende opmerkingen op het werk op grond van zijn of haar homoseksualiteit kan de situatie soms nog ernstiger worden en leiden tot discriminatie of ongelijke behandeling. Circa 10% van de respondenten zegt hiermee te maken te hebben gehad. Dit percentage ligt wat hoger dan uit landelijk onderzoek naar voren komt (zie verder).

Geen van de vrouwen uit het Pink Panel onderzoek geeft aan te maken te hebben gehad met intolerantie of ongelijke behandeling op grond van hun geaardheid op het werk. Dit ligt voor de hand gezien de voorzichtigheid waarmee veel vrouwen situaties en personen benaderen (zie tabel 10).

Mannelijke respondenten hebben dit wel ervaren, 16%, ofwel een op de zes. Ook uit het landelijke onderzoek van TNO komt naar voren dat mannen meer dan vrouwen aangeven dat discriminatie voorkomt.

Tabel 12. Heeft u zelf afgelopen zes maanden op uw werk (andere vormen van) intolerantie of ongelijke behandeling vanwege uw geaardheid ervaren?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. Vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Nee	66	89%	27	100%	37	84%
Ja	8	11%	0	0%	7	16%
Totaal	74	100%	27	100%	44	100%

In de eerder genoemde jaarlijkse Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden van TNO wordt gevraagd naar vormen van discriminatie op de werkvloer. Deze vraag is voor het eerst in 2005 meegenomen en is in 2006 verder uitgebreid. De meest voorkomende vormen van discriminatie op het werk zijn op grond van sekse, leeftijd en huidskleur. Ook ervaren werknemers soms of regelmatig discriminatie op grond van seksuele geaardheid en geloofsovertuiging. In het onderzoek van 2007 en 2009 zijn de discriminatievragen niet meegenomen.

- In 2006 gaf 3% aan dat discriminatie op grond van seksuele geaardheid regelmatig voorkomt, 6% heeft het over soms. Totaal: 9%
- In 2008 gaf 1,1% aan dat discriminatie op grond van seksuele geaardheid regelmatig voorkomt, 6,5% heeft het over soms. Totaal: 7,6% (mannen 9,6%, vrouwen 5,4%)
- In 2010 gaf 1,3% aan dat discriminatie op grond van seksuele geaardheid regelmatig voorkomt, 5,3% heeft het over soms. Totaal: 6,6% (mannen 8,2%, vrouwen 4,9%).

In dit onderzoek van TNO is aldus sprake van een licht dalende trend. Mannen geven meer dan vrouwen aan dat discriminatie op grond van homoseksuele gerichtheid voorkomt.

Soort discriminatie

Uit de voorgaande vraag komt naar voren dat ruim 10% van de respondenten te maken heeft gehad met intolerantie of ongelijke behandeling op het werk. Het gaat hierbij om de volgende incidenten. Het betreft acht respondenten die 17 incidenten melden, dus circa twee incidenten per persoon.

Tabel 13. Indien ja, om welke soort incidenten/gedrag ging het?(n=8, meerdere antwoorden mogelijk)

	Abs.
Discriminerende opmerkingen	3
Negeren	4
Schelden	1
Roddels	1
Benadeling/ongelijke behandeling	3
Botsingen religie versus geaardheid	2
Vernielen van eigendommen	0
Anders	3
Totaal	17

Het uitgaansleven

Om een beeld te krijgen van het uitgaansgedrag van de respondenten is hen eerst gevraagd hoe vaak ze gemiddeld uitgaan.

Tabel 14. Hoe vaak gaat u gemiddeld uit (kroeg, concert, club, discotheek etc)?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. Vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Elk weekend, meerdere malen	8	9%	4	12%	4	7%
Elke week 1x	30	32%	7	21%	22	39%
Ongeveer 1x per maand	26	28%	9	27%	16	28%
Ongeveer 1x per 3 maanden	16	17%	6	18%	9	16%
Minder dan 1x per 3 maanden	7	8%	5	15%	2	4%
Ik ga nooit uit	6	6%	2	6%	4	7%
Totaal	93	100%	33	100%	57	100%

80

Ervaren discriminatie

Tijdens het uitgaan het afgelopen half jaar heeft 84% geen discriminatie of intolerantie ervaren. Dat betekent dat één op de zes respondenten (16%) hiervan wel last heeft gehad.

Bij de vrouwen ligt dit percentage wat hoger, dit kan echter worden veroorzaakt door de kleine aantallen.

Tabel 15. Indien van toepassing (n=87, zie vorige tabel): heeft u zelf de afgelopen zes maanden rond het uitgaan intolerantie of discriminatie ervaren op grond van uw geaardheid?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. Vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Nee	73	84%	24	80%	46	87%
Ja, eenmaal	7	8%	3	10%	4	8%
Ja, meerdere malen	7	8%	3	10%	3	6%
Totaal	87	100%	30	100%	53	100%

Soort discriminatie

In de enquête is gevraagd om de plaats te specificeren waar de incidenten voorkwamen. Dit hebben de respondenten echter niet ingevuld.

De respondenten die aangeven dat ze last hebben gehad van intolerantie of discriminatie noemen verschillende soorten incidenten of gedrag. Het gaat vooral om discriminerende opmerkingen en schelden. Evenals op het werk gaat het om circa twee incidenten per persoon: 14 mensen melden 26 incidenten.

Wij kunnen hier voorzichtig concluderen dat de uitkomsten meevallen op dit terrein. Er wordt weinig melding gemaakt van agressiviteit en geweld, zeker in vergelijking met andere maatschappelijke terreinen, zoals in de eigen wijk (tabel 8) waar meer sprake was van agressief gedrag en geweld. Dat de respondenten weinig ervaring hebben met discriminatie en agressiviteit tijdens het uitgaan kan ook veroorzaakt worden doordat men wellicht kiest voor veilige plekken, men weet waar wel en waar niet naar toe te gaan. Er is sprake van aangepast gedrag.

Tabel 16. Om welk soort incidenten/gedrag ging het (n=14)?

	Abs.	Procent.
Discriminerende opmerkingen	10	39%
Schelden	7	27%
Roddels	2	8%
Benadeling/ongelijke behandeling	1	4%
Pesten	1	4%
Negeren	1	4%
Bedreiging/agressief gedrag/ geweld	1	4%
Botsing religie versus geaardheid	1	4%
Overig	2	8%
Totaal	26	100%

Openbare ruimte, in winkels, op straat, in het openbaar vervoer

Ervaren discriminatie

86% van de deelnemers heeft de afgelopen zes maanden geen intolerantie of discriminatie ervaren op straat (buiten de eigen wijk), in winkels of het openbaar vervoer op grond van haar/zijn seksualiteit. Dit betekent dat ongeveer 14% hiermee wel te maken had, ofwel één op de zeven respondenten. Het ging hierbij vooral om discriminerende opmerkingen, schelden, agressie of geweld en pesten.

Vrouwen hebben minder last dan mannen. Bij vrouwen gebeurt het niet eenmaal, maar als het gebeurt, gebeurt het vaker. Bij mannen is het vaak een eenmalige gebeurtenis. Mannen passen zich wellicht minder aan, zijn opener over hun seksuele gerichtheid (zie ook situatie in de eigen wijk en op het werk).

Tabel 17. Heeft u zelf de afgelopen zes maanden in winkels, op straat of in het openbaar vervoer intolerantie of discriminatie ervaren op grond van uw geaardheid?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. Vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Nee	78	86%	29	91%	46	84%
Ja, eenmaal	6	7%	0	0%	6	11%
Ja, meerdere malen	7	8%	3	9%	3	5%
Totaal	91	100%	32	100%	55	100%

82

Soort discriminatie

Het gaat hierbij vooral om discriminerende opmerkingen, schelden, pesten en ongelijke behandeling, maar ook om agressie en geweld.

Tabel 18. Indien ja, om welke soort incidenten/gedrag ging het?(n=13, meerdere antwoorden mogelijk)?

	Abs.
Discriminerende opmerkingen	9
Schelden	5
Pesten	3
Agressie/geweld	3
Benadeling/ongelijke behandeling	3
Negeren	1
Roddels	1
Botsingen religie versus geaardheid	1
Vernielen van eigendommen	1
Anders	2
Totaal	29

De sportvereniging

Allereerst hebben we gevraagd aan de respondenten of ze lid zijn van een sportvereniging. Dit blijkt bij bijna 40% het geval. Vrouwen duidelijk meer dan mannen.

Tabel 19. Bent u lid van een sportvereniging?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. Vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Ja	36	38%	14	42%	20	35%
Nee	58	62%	19	58%	38	65%
Totaal	94	100%	33	100%	58	100%

Openlijk homoseksueel/lesbisch/biseksueel

Een relatief hoog percentage, 31%, vindt de sfeer op de sportvereniging niet veilig genoeg om openlijk uit te komen voor haar of zijn homoseksualiteit. 11% laat het afhangen van de situatie of persoon. Vrouwen zijn opvallend minder open over hun seksuele gerichtheid dan mannen (29% versus 65%), ze bekijken het meer per situatie of persoon.

84 **Tabel 20. Indien ja, is de algemene sfeer bij uw sportvereniging veilig genoeg om openlijk uit te komen voor uw homo- of biseksualiteit? (n=36)**

	Abs. Allen	% Allen	Abs. Vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Ja	19	53%	4	29%	13	65%
Afhankelijk van situatie/ contact	4	11%	5	36%	4	20%
Nee	11	31%	1	7%	4	20%
Weet niet	2	6%	4	29%	0	0%
Totaal	36	100%	14	100%	20	100%

Melden van intolerantie of discriminatie

Uit het onderzoek 'Discriminatieklimaat Noord-Holland' dat begin 2008 werd uitgevoerd onder circa 8000 inwoners van Noord-Holland bleek dat de meeste mensen (85%) die met discriminatie te maken kregen hiervan geen melding maakten. Hiervoor werden verschillende redenen opgegeven.

Onder homo- en biseksuelen is dit niet anders. Reden te meer om de naamsbekendheid van antidiscriminatiebureaus (ADB's) te vergroten en meer en beter uit te leggen waarom melden zinvol is. Ook uit onderstaande tabel blijkt dat een relatief groot deel van de respondenten aangeeft dat melden geen zin heeft.

In tabel 21. geeft 77% van de respondenten aan dat er niets is gebeurd de afgelopen zes maanden, de resterende 23% heeft wel ervaring met discriminatie of intolerantie. Dat is één op de acht respondenten.

Tabel 21. Heeft u de afgelopen zes maanden melding gemaakt van intolerantie of discriminatie?

	Abs. Allen	% Allen	Abs. Vrouwen	% Vrouwen	Abs. Mannen	% Mannen
Nee, niets gebeurd	69	77%	24	75%	42	76%
Nee, melden heeft geen zin	8	9%	2	6%	6	11%
Nee, weet niet waar ik terecht kan	1	1%	1	3%	0	0%
Nee, anders	4	4%	1	3%	3	6%
Ja, aangifte bij politie	3	3%	0	0%	1	2%
Ja, bij anti discriminatie bureau	1	1%	2	6%	1	2%
Ja, politie gebeld door/ voor agressief gedrag op straat	1	1%	0	0%	0	0%
Ja, anders *	3	3%	2	6%	2	4%
Totaal	90	100%	32	100%	55	100%

* -woordkeuze van arts gemeld

-gedrag gemeenteambtenaar gemeld

Uit de voorgaande paragrafen kwam steeds een percentage naar voren van 15%-20% van het aantal respondenten dat aangeeft dat ze zelf discriminatoire incidenten hebben meegemaakt. Het percentage van 23% in tabel 21. ligt hier nog weer boven. Het is zeer waarschijnlijk dat de een iets meemaakt op zijn/haar werk, en de ander in de eigen woonwijk. Het zijn dus niet steeds dezelfde respondenten die iets meemaken.

BIJLAGEN

Bijlage 1. Pink Panel: Uitkomsten per gemeente

Tabel 1: relatieve onveiligheid

Woonplaats	Aantal deelnemers	Nee, in mijn wijk niet hand in hand	Ja, ervaring met discriminatoire incidenten in mijn wijk	Ja, mijn gemeente is het afgelopen jaar onveiliger geworden
aalsmeer	1			
alkmaar	9	4	2	5
alphen ad rijm*	1			1
amstelveen	7	4		3
anna paulowna	1	1		
bergen	1	1		1
beverwijk	1			
den helder	4	2	1	2
diemen	1			
drechterland	4	1		2
haarlem	33	8	5	15
haarlemmermeer	3			1
harenkarspel	2	1	1	2
heemstede	3	1	1	
heerhugowaard	1	1		
heiloo	3			1
hilversum	1	1		
hoorn	4		1	3
landsmeer	2			
Langedijk	2		2	1
laren	1			
medemblik	3	3	1	
oostzaan	2			
ouderamstel	2			
purmerend	3	1	1	2
schagen	1	1		
stede broec	1			1
velsen	2	2	1	2
waterland	2	1		
wijdmeren	1			
zaanstad	1	1	1	1
Totaal	103			

* Zuid-Holland

Toelichting

1. De tabel laat zien dat overal in de provincie homoseksuele mannen en lesbische vrouwen wonen, niet alleen (zoals wel gedacht wordt) in de grotere steden. Ook toont het aan dat overal incidenten voorkomen.
2. In kolom vier staan de ervaren incidenten: 11 van de 31 gemeenten worden hier genoemd ofwel een derde. Langedijk is de enige kleinere gemeente met meer dan één incident.
3. Zes gemeenten scoren op alle drie de vragen naar onveiligheid. Dat zijn bijna steeds de grotere gemeenten: Alkmaar, Den Helder, Haarlem, Purmerend, Velsen, Zaanstad.

Tabel 2: relatieve veiligheid

Woonplaats	Aantal deelnemers	Ik kom in mijn eigen straat/wijk niet openlijk uit voor mijn seksuele geaardheid	Openlijk uitkomen in mijn eigen straat/ wijk is afhankelijk van de situatie/persoon	Ja, de meeste straten in mijn gemeente zijn veilig voor LHBT's
aalsmeer	1			
alkmaar	9		2	3
alphen ad rijn*	1			
amstelveen	7		1	5
anna paulowna	1			
bergen	1			
beverwijk	1			
den helder	4		2	1
diemen	1			
drechterland	4			3
haarlem	33		5	21
haarlemmermeer	3		1	1
harenkarspel	2			
heemstede	3		1	2
heerhugowaard	1			
heiloo	3	1	1	1
hilversum	1			
hoorn	4		1	1
landsmeer	2			
Langedijk	2			
laren	1			
medemblik	3		1	2
oostzaan	2			
ouderamstel	2			
purmerend	3		1	1
schagen	1	1		
stede broec	1			
velsen	2			
waterland	2			
zaanstad	1	1		
Totaal	103			

* Zuid-Holland

Toelichting

1. Uit de tabel blijkt dat de meeste deelnemers aan het Pink Panel, ondanks problemen met hand in hand lopen of incidenten, vinden dat ze openlijk uit kunnen komen voor hun geaardheid. Wat dit precies inhoudt is niet duidelijk.
2. Wel duidelijk is dat velen het van de omstandigheden of personen laten afhangen, en zich dus aanpassen aan de situatie.

Bijlage 2. Pink Panel: Oorzaak onveiligheid in gemeente

Vindt u dat uw gemeente het afgelopen jaar onveiliger is geworden voor homoseksuelen en biseksuelen?

In onderstaande tabellen wordt door de ja-zeggERS toegelicht hoe het komt dat de gemeente onveiliger is geworden.

Toelichting bij ja, meerdere antwoorden (**allen**, n= 44):

Ja, door afnemende tolerantie van mensen in het algemeen	28	64%
Ja door afnemende tolerantie van autochtone jongeren	8	18%
Ja door afnemende tolerantie van allochtone jongeren	14	32%
Ja door afnemende tolerantie van bepaalde migrantengroepen	7	16%
	57	

Toelichting bij ja, meerdere antwoorden (vrouwen, n=15):

Ja, door afnemende tolerantie van mensen in het algemeen	11	73%
Ja door afnemende tolerantie van autochtone jongeren	1	6%
Ja door afnemende tolerantie van allochtone jongeren	5	33%
Ja door afnemende tolerantie van bepaalde migrantengroepen	1	6%
	18	

Toelichting bij ja, meerdere antwoorden (mannen, n=26):

Ja, door afnemende tolerantie van mensen in het algemeen	16	67%
Ja door afnemende tolerantie van autochtone jongeren	7	29%
Ja door afnemende tolerantie van allochtone jongeren	8	33%
Ja door afnemende tolerantie van bepaalde migrantengroepen	5	21%
	36	

Bijlage 3: Pink Panel: Een overzicht van minder recente ervaringen

Aan het eind van de vragenlijst hebben wij gevraagd naar ervaringen die verder teruggaan dan de afgelopen zes maanden . Met zoveel mogelijk een beschrijving van het incident, locatie (gemeente) en het jaar. Incidenten langer dan vijf jaar geleden hebben we niet vermeld. De citaten zijn zo letterlijk mogelijk overgenomen.

In de thuissituatie. Mijn vader kan het in al die jaren dat ik uit de kast ben nog steeds niet accepteren, na 7 jaar. Vrouw, Alkmaar, 25 jaar.

Een paar jaar geleden kreeg ik een anti homo krantenknipsel in de brievenbus, uiteraard zonder afzender (naam en adres). Vrouw, Bergen, 63 jaar.

Ik zelf heb geen negatieve ervaringen, maar ik laat me wel vertellen dat die er ouderen zijn die dit wel hebben in bijvoorbeeld zorginstellingen. Alhoewel de ouders van mijn toenmalige partner mij niet accepteerden. Vrouw, Haarlem, 57 jaar.

Wel gehad in de kroeg, mannen willen je er van overtuigen met hen te gaan ipv met een vrouw. Verder ben ik nu met een man, vandaar momenteel weinig ervaringen met aanvaringen, maar opvallend genoeg dus ook niet in mijn omgeving! Vrouw, Haarlem, 30 jaar.

Buitensluiten/stigmatisering op mijn werk in Amsterdam. Vrouw, Monnickendam, 47 jaar.

Ik merk in Amsterdam dat de Marokkaanse en andere allochtone jongeren zich agressief gedragen tegen homoseksuelen. Ik hoor van steeds meer stelletjes dat ze niet meer hand in hand durven te lopen.

Drie jaar geleden toen ik in Overdie (hoog percentage Turkse en Marokkaanse Nederlanders) woonde durfde ik niet hand in hand te lopen met mijn vriendin. Dit had niet direct te maken met mijn homoseksualiteit, maar eerder met nare ervaringen hoe ze met vrouwen omgaan. Vrouw, Alkmaar, 28 jaar.

Met pensioen gegaan, discriminatie door mijn leeftijdsgenoten mede gepensioneerden burens was dusdanig ernstig dat ik ben verhuisd. Politie, Loket burenoverlast en mediator ingeschakeld, er kon weinig aan gedaan worden. Verder had ik een huisarts (zij), ook mijn leeftijd, die het nodig vond om bij elke doorverwijzing te beginnen met 'mevrouw is lesbisch en daar ook mee begon in mijn regionaal patiënten dossier. Ik heb hemel en aarde bewogen om dergelijke 'spandoeken' eruit te krijgen. Pas met een goede motivatie en pas na haar

pensionering is het me gelukt.

Samenvattend: tijdens mijn werkzaam leven kon ik altijd frank en vrij mezelf zijn, pas met mijn pensionering blijken mijn 'leeftijdsgenoten achtergebleven homofoben te zijn die treiteren, jennen, alles binnen de grenzen van de wet. Vrouw, Langedijk, 65 jaar.

2005/2006 Hoofddorp, station, hand in hand met vrouw, stomme opmerkingen.

2004/2005 Amsterdam, hand in hand met vrouw, stomme opmerkingen.

Vrouw, Haarlem, 28 jaar.

Zo´n vier jaar geleden in Flevopark in Amsterdam gooiden jongeren van allochtone afkomst stenen naar mij en mijn toenmalige vriendin. We werden niet geraakt en zijn snel doorgelopen. Vrouw, Haarlem, 34 jaar.

Ik merk in Amsterdam dat de Marokkaanse en andere allochtone jongeren zich agressief gedragen tegen homoseksuelen. Ik hoor steeds van meer stelletjes die niet meer hand in hand durven te lopen. Vrouw, Purmerend, 47 jaar.

Ik ben 85 jaar en leef al meer dan 25 jaar samen met mijn vriend (getrouwd) en ik heb noch in privé noch in sociaal opzicht intolerantie ondervonden, integendeel.

92 *In Haarlem onder het werk als postbode uitgescholden als flikker. Man, Haarlem, 35 jaar*

In het ziekenhuis werd klacht eerst niet serieus genomen vanwege geaardheid. Man, Amstelveen, 40 jaar

Als mensen erom vragen zal ik altijd voor mijn geaardheid uitkomen, maar ik loop er niet mee te pronken. Heb eigenlijk nooit problemen omdat ik niet als de stereotype homo naar buiten treedt. Man, Den Helder, 40 jaar

Op mijn werk: Een collega die mij, niet in mijn bijzijn, nadeed tegenover jongeren. Jongeren kwamen melden dat ze mij niet zo verwijft vonden als die collega die mij nadeed. Dit is twee keer gebeurd.

En uitgescholden worden voor smerige flikker vorig jaar in het centrum van Amsterdam. Man, Den Helder, 34 jaar

Ik ben lid van rozenetwerknhn.nl. omdat krantenfoto en artikels in de krant hiervan het gevolg zijn heb ik sinds augustus 2010 geen contact meer met mijn kinderen en kleinkinderen. Dat is wel hard hoor. Maar ja, de scheiding met mijn ex en huwelijk met mijn man hebben wel zeer gedaan! Maar ik moet mijn eigen leven kunnen leven.

Man, Drechterland, 71 jaar

In zorginstellingen zitten de mensen nog veel in de kast. Wij zelf hebben het roze netwerk noord-holland noord opgericht. Maar op de 50+ middagen op zondag komen maar weinig mensen af, en zeker geen uit senioren of verpleeghuizen, helaas. Man, Drechterland, 71 jaar.

Enorme scheldpartijen door mijn directe buurman. En geweld in supermarkt. weet nog steeds niet waarom. politie ingeschakeld. aangifte gedaan. persoon is gehoord. zaak is anderhalf jaar geleden naar officier van justitie. ik hoor maar niets. Vaak politie gebeld, slachtofferhulp. mijn zaak is niet meer te vinden bij politie Haarlem: nieuw computersysteem. Voor de deur van supermarkt klappen gekregen. alles openlijk besproken bij politie. waarom? niets meer gehoord. dat sterkt mij niet meer om aangifte te doen. Bedreiging meegemaakt op cruising gebied buiten Haarlem. meld ik niet meer zoals ik vroeger wel deed. Blijkt geen zin te hebben, denk ik nu. Haarlem, man, 46 jaar

Langer dan 10 jaar geleden heb ik zelf aangifte gedaan bij de politie in Beverwijk. De politie stond TOEN weinig open voor onderzoek en actie. Weet niet hoe dat nu is? Man, Haarlem, 40 jaar.

Algemeen: in mijn buurt kan ik hand in hand lopen met een man, maar dan krijg ik wel commentaar, al is het niet negatief. Mijn gemeente is veilig, maar het ligt er misschien wel aan hoe je erbij loopt. Op mijn werk worden grappen gemaakt, maar deze ervaar ik niet als negatief. Man, Haarlem, 51 jaar.

93

Ik bezoek regelmatig de voetbalclub van Castricum, daar is het afhankelijk van de situatie of het contact of ik uitkom voor mijn homoseksualiteit. Man, Haarlem, 42 jaar.

In Haarlem onder het werk als postbode uitgescholden voor flikker. Man, Haarlem, 35 jaar.

Voor zover ik me kan herinneren heb ik nooit een negatieve ervaring van derden over mijn geaardheid gehad. Man, 61 jaar Heemstede.

In mijn wijk kun je niet hand in hand lopen want 'het is een dorp'. Op mijn werk tolereren leidinggevendenden geen intolerantie of pesterijen. Meerdere collega's zijn ook homoseksueel. Ik ga regelmatig uit in Alkmaar, Haarlem en Amsterdam. Heb geen negatieve ervaringen. Soms zijn jongeren wel uit op confrontaties maar dat hoeft niet perse te maken te hebben met mijn geaardheid. Te lang kijken wordt al snel als confronterend ervaren: moet je wat? Dat hoor ik ook regelmatig van hetero's. Man, 56 jaar, Heerhugowaard.

Ik ben diverse keren bedreigd, opzettelijk genegeerd, beledigd, in elkaar geslagen. Ik ben ouder geworden en vertoon in het openbaar geen openlijke homoseksualiteit. De laatste tijd word ik niet meer lastig gevallen. De laatste keer was ruim een jaar geleden: uitschelden (o.a. vieze homo) in Purmerend. Heftiger ervaringen, zoals in elkaar slaan, zijn mij vele jaren geleden overkomen in Amsterdam. Man, Purmerend, 70 jaar

Kreeg een jaar geleden steevast vervelende opmerkingen van personeel van een nabij gelegen bedrijf. Twee keer met de eigenaar gesproken en nu is het afgelopen. Volgens mij kan je veel problemen zelf oplossen, je moet (helaas) ook voor jezelf opkomen. Man, Waterland, 46 jaar.

Bijlage 4. Intentieverklaring gelijke behandeling en seksuele diversiteit

clausule bij het Convenant Veilige School (versie 2009), ter ondertekening op de werkconferentie JONG EN ROZE IN NOORD-HOLLAND, Homo- en lesboleerlingen binnen en buiten de school, stadhuis Hoorn, 7 oktober 2010

Aanbevolen door wethouder
(naam en gemeente)

Afgelegd door schoolleider
(naam en gemeente)

Naam school

Overwegende dat:

- Het onderwijs een veilige omgeving moet zijn voor leerlingen, docenten, personeelsleden en ouders, ook als zij een andere seksuele gerichtheid hebben;
- Veel leerlingen tijdens hun middelbare schooltijd hun seksuele identiteit ontdekken, en dat deze in alle vrijheid vorm moet kunnen krijgen: hetero-, homo-, biseksueel of transgender;
- Deze vrijheid en deze veiligheid volgens de Onderwijsinspectie vaak niet gewaarborgd zijn: *'Ongeveer de helft van de leerlingen in het voortgezet onderwijs vindt dat je op school beter niet voor je homoseksualiteit uit kunt komen.'*¹⁵ Hetgeen overeenkomt met de ervaring van homo- en heteroleerlingen: *'Het leven op school is hard als je homo bent'* (Rick 15)¹⁶, en met recente documentaires van RTV-NH, BNN en KRO over homoseksuele jongeren in Noord-Holland en West-Friesland;
- Uit een discussie op de Nationale Coming Out-Dag 2009 te Enkhuizen bleek, dat West-Friese homo- en lesboleerlingen het niet makkelijk hebben - dit kan tot wanhoop leiden;

¹⁵ Weerbaar en divers, Utrecht 2009, p. 77

¹⁶ COC NL, Gay is OK, 2009

- Uit een Diversiteitsweek van het COC Kennemerland op een Hoornse school bleek, dat een derde van de leerlingen geen homo- of lesbodocent accepteert;
- De laatste versie van het convenant Veilige School NHN (2009) voor het eerst ingaat op verbale agressie, discriminatie en over het melden van incidenten op school rond homoseksualiteit¹⁷;

Legt bovengenoemd schoolleider, aanbevolen door de wethouder van onderwijs de volgende intentieverklaring af:
 Het bestuur, de directie en het personeel hebben de vaste intentie een schoolklimaat te handhaven waarin iedereen de integriteit van een ander respecteert, met inbegrip van zijn of haar seksuele identiteit;

Het bestuur, de directie en het personeel vullen daartoe de bestaande gedragsregels in de schoolgids (zo nodig) aan met het begrip seksuele diversiteit. Als voorbeeld: 'je discrimineert niemand omdat hij of zij een andere huidskleur of cultuur, een ander geloof of levensbeschouwing, een andere gezondheid, een ander geslacht of een andere seksuele gerichtheid heeft dan jijzelf';

96

Zij nemen in de bestaande anti-pestprojecten het uitschelden van elkaar als 'homo' of 'lesbo' op, al lijkt het nog zo om een onschuldig grapje te gaan;

Zij nemen seksuele diversiteit op in de besprekingen door het zorgteam (ZAT);

Zij bevorderen, bijvoorbeeld in overleg met de vertrouwenspersoon, het spelen van het discussiespel 'Gedragen gedrag' dat over situaties van seksuele diversiteit gaat;

Zij bevorderen leerlingen-initiatieven als Gay-Straight Alliances (GSA);

Zij nodigen gastorganisaties zoals Art.1 Noord-Holland Noord, het COC en het Roze Netwerk NHN uit om aan docenten en/of leerlingen informatie te geven;

¹⁷ www.integraleveiligheidnhn.nl

Zij evalueren jaarlijks de aanwezigheid van informatie over seksuele diversiteit voor verschillende leeftijden in de bibliotheek, op de website en in de lessen (bijv. maatschappijleer of godsdienst, leven/loopbaan/burgerschap, geschiedenis, biologie, literatuur, CKV, verzorging);

Zij voegen deze intentieverklaring toe aan het bestaande Convenant Veilige School NHN en gaan over op de nieuwste versie van het Convenant (2009);

De kleine of grotere vorderingen op bovengenoemde punten staan jaarlijks op de agenda van het overleg tussen schoolleiders en wethouder.

Aldus overeengekomen,

Plaats en datum

Schoolleider

Bijlage 5. Verklaring gelijke behandeling in de sport¹⁸

De ondertekenaars verklaren dat zij er zich voor in zullen zetten, dan wel stimuleren dat de sportvereniging en de sportactiviteit in

- open staat voor diversiteit, waaronder seksuele diversiteit;
- alle personen respectvol en gelijkwaardig behandelt en discriminatie op welke grond dan ook verwerpt;
- ongelijke behandeling actief zal bestrijden, en leden/ trainers/ supporters/ scheidsrechters of medewerkers die worden gepest en/of gediscrimineerd, bijvoorbeeld vanwege hun seksuele geaardheid, zal beschermen en opvangen op adequate wijze;
- een boodschap van respect, tolerantie en waardigheid zal verspreiden;
- de gelijkheid van kansen voor allen daadwerkelijk toepast;
- een voorstel doet tot het opnemen van een expliciet verbod op elke vorm van discriminerende houding en/of uiting en/of symbolen, waaronder homofobie, in het huishoudelijk reglement;
- elke persoon die racistisch of discriminerend gedrag vertoont aanspreekt om dit achterwege te laten;
- waakzaam blijft en preventief optreedt tegen elk teken van beginnende discriminatie en ongelijke behandeling;
- de slachtoffers van homofobie en discriminatie steunt, eventueel met bijstand van deskundige instellingen zoals het Bureau Discriminatiezaken;
- iemand aanwijst bij wie men terecht kan in de vereniging in geval van discriminatie.

98

De verenigingen en clubs verbinden zich tot zichtbare en leesbare plaatsing en/of bekendmaking van deze verklaring.

Ondertekend door:

Plaats en datum

.....

Gemeente Club

Vertegenwoordiger: Vertegenwoordiger:

¹⁸ Deze Verklaring werd op 11 oktober 2009 ondertekend door de sportwethouders van de Ilmond, gedeputeerde Meerhof en drie sportverenigingen

Bijlage 6. Verwijsadressen Noord-Holland Homo-emancipatie

Onderstaande adressen zijn in 2010-2011 gevonden op gemeentelijke pagina's of in gemeentegidsen.

COC's

Vereniging voor integratie en acceptatie van homoseksualiteit

COC Noord-Holland Noord

Vereniging voor integratie en acceptatie van homoseksualiteit in Noord-Holland Noord.

Bierkade 14a

1811 NJ Alkmaar

Telefoon: 072-5111650

E-mail: info@cocalkmaar.nl en info@cocnoordhollandnoord.nl

Website: www.coc-nhn.nl of www.cocalkmaar.nl

COC Kennemerland

Doel: Kenniscentrum op het gebied van homoseksualiteit in de regio.

Postbus 342, 2000 AH Haarlem

Telefoon: 023-5325453

E-mail: info@coc-kennemerland.nl

Website: www.coc-kennemerland.nl

99

COC Amsterdam

Rozenstraat 14, 1016 NX Amsterdam

Telefoon: 020-6263087

E-mail: info@cocamsterdam.nl

Website: www.cocamsterdam.nl

COC Midden Nederland

Doel: Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit

Postbus 117, 3500 AC Utrecht

Telefoon: 030-2318841

E-mail: info@cocmiddennederland.nl

Website: www.cocmiddennederland.nl

Andere roze organisaties

Website en gay-initiatiefgroep www.gay-haarlem.nl

Stichting Haarlem Roze Stad, www.haarlemrozestad.nl.

Stichting Roze Netwerk Noord-Holland Noord
Steenuil 14 - 1606 CA Venhuizen
Tel. 0228-54 1443
E-mail: rozenetwerknhn@ziggo.nl
Website: www.rozenetwerknhn.nl

In de stichting werken samen:

- La Femme (Hoorn)
- Homopraat- en gezelligheidsgroep West-Friesland, HPG (Venhuizen)
- WF Gay (Hoorn)
- Roze Senioren West Friesland (Hoorn)
- Ouders & kinderen (Venhuizen)
- O Gay (Schagen)
- ANBO Roze (Schagen)

La Femme (Hoorn) Stichting Groep 7152

La Femme, Hoorn is een onderdeel van de landelijke organisatie Stichting Groep 7152 die zich inzet voor de belangen van lesbische en biseksuele vrouwen. Doelen zijn het bijdragen aan de bewustwording en het bieden van de mogelijkheden om contacten te leggen. In verschillende plaatsen organiseren regionale werkgroepen activiteiten om vrouwen de gelegenheid te bieden andere vrouwen te ontmoeten.

100 La Femme organiseert activiteiten voor lesbiennes en bi-vrouwen in West-Friesland.

Activiteiten: wandelen, zeilen, kamperen, swingen.

E-mail: LaFemme@live.nl

Website: www.groep7152.nl/~nhnoord

Homo Praat- en Gezelligheidsgroep (HPG) West-Friesland

Steenuil 14, 1606 CA Venhuizen

Telefoon: 0228-541443

E-mail: hpg@quicknet.nl

Website: www.hpgwf.nl

Geopend eerste vrijdag van de maand. Huiskamerbijeenkomst met gespreksonderwerp: o.a. coming out, zelfacceptatie, relatie, maar ook veel gezelligheid.

WF Gay (Hoorn)

Website: www.wfgay.nl

Roze Senioren West-Friesland (Hoorn)

Robert Samuëlsz: 06434 66 613

E-mail: rozeseniorenwf@ziggo.nl

Website: www.rozeseniorenwf.nl

Ouders & kinderen. Homoseksuele zoon of lesbische dochter (Venhuizen)

Telefoon: 0228 54 1443

E-mail: pege@quicknet.nl

Website: www.rozenetwerknhn.nl/ouders/ouders.html

O Gay Schagen

E-mail: ogayschagen@quicknet.nl

Website: http://84.80.66.92/ogayschagen

ANBO Roze (Schagen)

Bijeenkomsten 2^e donderdag van de maand

Contact: Wim van der Meulen M 06-45252813

Annemieke Bergfeld E-mail: ambergfeld@gmail.com

Website: www.rozenetwerknhn.nl

Roze uurtje

Wil je op de hoogte blijven van de laatste nieuwtjes en luisteren naar heerlijke “roze” muziek? Luister dan iedere donderdag tussen 20.00 en 21.00 uur naar Ellie en Frances!!

Postbus 214, 1620 AE Hoorn

Bezoekadres: Grote Beer 5A

E-mail: info@radiohoorn.nl

Telefoon: 0229-210301

Fax: 0229-247046

Radio Hoorn, 96.5 FM Kabel en overal in regio Hoorn in de ether op 105.8 FM.

Woon je niet in de regio Hoorn, niet getreurd. Radio Hoorn is ook te beluisteren via het internet: www.radiohoorn.nl.

Gespreksgroepen

Homo Praat- en Gezelligheidsgroep (HPG) West-Friesland
zie boven: Roze Netwerk West-Friesland

Stichting de Kringen, afdeling 't Gooi
Gespreksgroep voor homoseksuele mannen
Inlichtingen: H. Hardeman en J.R. Oversteegen
Oude Loosdrechtseweg 23, 1215 HA Hilversum
Telefoon: 035-6218462

Stichting De Kringen, Nederland
Landelijk verband van kringen voor homoseksuele vrouwen en mannen
voorzitter: Walter de Quaasteniet
Website: www.kringen.nl

Onderwijs en jongeren

EduDivers
Postadres: Vinkenstraat 116-a, 1013 JV Amsterdam
Bezoekadres: Nieuwezijds Voorburgwal 21-3
1012 RC Amsterdam
Telefoon: 020-428 8073
Fax: 020-421 3206
Mobiel 06-53 862 958
Mail: info@edudivers.nl
Website: <http://www.edudivers.nl/>

Gay and School
Naar aanleiding van verontrustende berichten over onveiligheidsgevoelens van homoseksuele leerlingen en personeelsleden, heeft APS (Algemeen Pedagogisch Centrum) in 2001 de website Gay & School ingericht op verzoek van het Ministerie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
website: www.gayandschool.nl

Stichting Werkgroep Jongeren met een Homo-ouder
Postbus 43056, 3540 AB Utrecht
Website: www.orpheushulpverlening.nl of www.jmho.nl
E-mail: contact@jmho.nl
Telefoon: 06-54346043

Religie

Vereniging van Christelijke Homo's, Lesbiennes en Biseksuelen – CHJC
Een keer in de maand een regionale ontmoeting en enige keren per jaar een landelijke ontmoeting. Doel: voor alle geloofsovertuigingen
Inlichtingen: Nico Cremer
Marsdiepstraat 1, 1826 AD Alkmaar
Telefoon: 072-5615681
E-mail: nico.cremer@zwitserleven.nl
Website: www.chjc.nl

Contrario

Christelijke vereniging voor homo's, lesbiennes en belangstellenden die homo's willen ondersteunen in het proces van coming-out, zelfacceptatie en homo-zijn als christen.
Postbus 14722, 1001 LE Amsterdam
Telefoon: 06-53234516
Zie CHJC, www.chjc.nl
E-mail: secretaris@chjc.nl

Dignity

Doel van de stichting: de bevordering van de emancipatie en integratie van homoseksuele mensen in de Katholieke kerk
Website: www.dignitynederland.nl
E-mail: secretaris@dignitynederland.nl

103

Transgender

Transvisie, centrum voor genderdiversiteit
Transvisie verleent hulp aan transseksuele en transgendere mensen en aan hun omgeving (partners, familie, ouders, broers en zusjes, kinderen van etc.). Dit doet zij via diverse werkgroepen en via individuele gesprekken.
Stichting Transvisie
Postbus 15830
1001 NH Amsterdam
Telefoon: 020-5739430 (werkdagen 13 - 17 uur)
E-mail: secretariaat@transvisie.nu
Transgendervereniging Nederland
Postbus 11575, 1001 GN Amsterdam
Telefoon: 06-25435865
E-mail: info@transgendernederland.nl
Website: www.transgendernederland.nl

Algemeen

COC Nederland

Nederlandse vereniging tot integratie van homosexualiteit.

Nieuwe Herengracht 49

1011 RN Amsterdam

tel (020) 623 45 96

fax (020) 626 77 95

info(@)coc.nl

www.coc.nl

Gay & Lesbian Switchboard

Informeert lesbische vrouwen en homoseksuele mannen over alle denkbare onderwerpen met betrekking tot homoseksualiteit.

E-mail: helpdesk@switchboard.nl

Website: www.switchboard.nl

Telefoon: 020-6236565

Rutgers WPF

doet onderzoek, ontwikkelt voorlichtingsprogramma's en heeft een eigen informatiecentrum op het gebied van seksualiteit. Ondersteunt professionals in hun werk rondom seksualiteit.

Oudenoord 176-178, 3513 EV Utrecht

Telefoon: 030-2313431

E-mail: office@rutgerswfp.nl

Website: www.rutgerswfp.nl

NVSH (landelijk)

Postbus 64, 2501 CB Den Haag

info@nvsh.nl

www.nvsh.nl

0900-9212 (€0,45/min)

geopend werkdagen van 09.00 tot 20.00 uur (maandag en vrijdag vanaf 1 uur).

Bureaus Discriminatiezaken Noord-Holland

Het onafhankelijke Bureau Discriminatiezaken voorkomt en bestrijdt discriminatie en ongelijke behandeling op alle gronden. Het bureau wil begrip en tolerantie bevorderen. De kerntaken zijn voorlichting en preventie, klachtbehandeling, onderzoek en (beleids)advisering. Voor klachtbehandeling is per gemeente een basisbedrag van 0,372 cent per inwoner beschikbaar in het Gemeentefonds. Voor uitvoering van de andere taken is dat niet toereikend.

Art. 1 Bureau Discriminatiezaken Kennemerland
Lange Herenweg 122 / Postbus 284, 2000 AG Haarlem
023-5315842, fax 023-5323512
e-mail: info@bdkennemerland.nl
website: www.bdkennemerland.nl

Art 1. Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord
Bezoekadres tot 1 maart 2011 Verdronkenoord 35a, 1811 BB Alkmaar
daarna: Openbare Bibliotheek, Gasthuisstraat 2, 1811KC Alkmaar
Postadres: Postbus 3095, 1801 GB Alkmaar.
Tel. 072-5154400, fax (084) 2286069, e-mail: info@art1nhn.nl
website: www.art1nhn.nl

105

Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland
Dubbele buurt, 1441 CT Purmerend, 0299-416642, info@bdwaterland.nl
Botenmakersstraat 42, 1506 TE Zaandam, 075-6125696
e-mail: info@bdzaanstreek.nl
website: www.bureaudiscriminatiezaken.nl

Meldpunt Discriminatie, regio Amsterdam
Vijzelstraat 77-1, 1017 HG Amsterdam / Postbus 15514, 1001 NA Amsterdam
Tel. 020-6385551, f 020-6201401
e-mail: discriminatie@meldpunt-amsterdam.nl
website: www.meldpunt-amsterdam.nl

Meldpunt Discriminatie Gooi- en Vechtstreek
Larenseweg 30, 1221 CN Hilversum / Postbus 1463, 1200 BL Hilversum
Tel. 035-6231100
e-mail: discriminatie@versawelzijn.nl
website: www.mpdiscriminatie.nl

Colofon

Dit rapport is tot stand gekomen in opdracht van de provincie Noord-Holland.

Auteur Roze Kaart:

Pim Ligtvoet (Art 1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord)

Auteur Veiligheidsenquête Pink Panel (Roze Kaart hoofdstuk 3)

Marjolein van Haaften (Bureau Discriminatiezaken Kennemerland)

Eindredactie Veiligheidsenquête Pink Panel

Frederique Janss (Bureau Discriminatiezaken Kennemerland)

Bureau Discriminatiezaken Kennemerland en Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord zijn onafhankelijke organisaties die werken aan het stimuleren van een tolerante samenleving en het tegengaan van ongelijke behandeling. Iedereen kan bij ons terecht voor steun bij alle vormen van discriminatie en ongelijke behandeling. We behandelen en registreren individuele klachten, doen onderzoek, geven voorlichting en trainingen en adviseren organisaties op het gebied van anti-discriminatiebeleid en gelijke behandeling.

106

Bureau Discriminatiezaken Kennemerland

Postbus 284

2000 AG Haarlem

Tel. 023 5315842

info@bdkennemerland.nl

www.bdkennemerland.nl

Art.1 Bureau Discriminatiezaken Noord-Holland Noord

Postbus 3095

1801 GB Alkmaar

Tel.: 072 515 44 00

info@art1nhn.nl

www.art1nhn.nl